

Brüsszel, 2025. június 5.
(OR. en)

9876/25

POLMAR 40
POLGEN 61
CLIMA 194
COMAR 25
ENV 456
ENER 197
MAR 93
MARE 24
PECHE 157
PROCIV 63
RELEX 709
RECH 259
SUSTDEV 41
TRANS 223

FEDŐLAP

Küldi: az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató

Az átvétel dátuma: 2025. június 5.

Címzett: Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára

Biz. dok. sz.: COM(2025) 281 final

Tárgy: A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS
BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK
Az európai óceánügyi paktum

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2025) 281 final.

Melléklet: COM(2025) 281 final

Brüsszel, 2025.6.5.
COM(2025) 281 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Az európai óceánügyi paktum

Az európai óceánügyi paktum

Az óceánok és a tengerek kulcsfontosságúak a földi élet, a jólét, a versenyképesség, a biztonság és a fenntartható jövő szempontjából. Az óceánok kritikus jelentőségűek az energia, az adatok, a stratégiai erőforrások és a Föld éghajlatának szabályozása szempontjából.

Az Európai Unió kezeli a világ legnagyobb közös tengeri térségét: a tagállamaiban, a legkülső régióiban és a tengerentúli területein¹ lévő kizárólagos gazdasági övezetek kiterjedése 25 millió km². Mintegy 70 000 km hosszú partvonallal rendelkezik, és lakosságának 40 %-a a tenger 50 km-es körzetében él, így az EU számára kritikus fontosságú a tengerrel kapcsolatos kérdések kezelése. Legkülső régióinak köszönhetően az Unió tengeri határai a karib-tengeri-térségig, az Atlanti-óceánig és az Indiai-óceánig terjednek. Kék gazdasága közel 5 milliő munkahelyet támogat közvetlenül, és évente több mint 250 milliárd EUR bruttó hozzáadott értékkel járul hozzá az uniós gazdasághoz². Az EU külkereskedelmének mintegy 74 %-a tengeri útvonalakon, a kontinensek közötti internetforgalom 99 %-a pedig víz alatti kommunikációs kábeleken keresztül zajlik.

Óceánjaink egészsége ugyanakkor az éghajlatváltozás, a szennyezés és a tengeri erőforrások túlzott kiaknázásának halmozott hatásai miatt romlik. Ezeket a környezeti kihívásokat növekvő geopolitikai feszültségek súlyosbítják, amelyek nemcsak az együttműködésen alapuló irányítást érintik, hanem biztonságunkat is fenyegetik. Egyre gyakrabban megkérdőjeleződik a hajózás szabadsága és a tengeri cselekvési szabadsága, a kritikus tengeri infrastruktúrákat pedig fenyegetések érik. A hibrid fenyegetések és a kibertámadások, valamint a tengeri biztonság mind olyan kérdés, amely nem ismer országhatárokat. Prioritássá vált az európai határok és infrastruktúra védelme.

Mindezen kihívások kezelése és Európa óceánpolitikai vezető szerepének megerősítése érdekében az európai óceánügyi paktum a hatályos jogszabályokra és kezdeményezésekre épül, és első alkalommal biztosít holisztikus megközelítést valamennyi szakpolitikai területen. Az óceánügyi paktum egységes referenciakeretet vezet be azzal a céllal, hogy észszerűsítse a koordinációs folyamatokat, egyszerűsítse a jelentéstételi kötelezettségeket, stratégiát biztosítson a hatályos jogszabályok végrehajtásához, valamint ahhoz, hogy a szakpolitikai célok teljesítése következetesebb legyen az ágazatok között. Lefekteti az **óceánunió** – többek között a tengeri területrendezésről szóló, hatályos irányelvre épülő óceánügyi jogszabály – alapjait, és kiaknázza az óceánok hatalmas potenciálját Európa rezilienciája, élelmiszer-önrendelkezése, energiaellátása, biztonsága és versenyképessége érdekében. A nemzetközi kezdeményezésekkel való együttműködést is megerősíti.

Ez a paktum a következő hat prioritást támogatja:

- az óceánok egészségének védelme és helyreállítása,
- a kék gazdaság fenntartható versenyképességének fokozása,
- a tengerparti közösségek, a szigeti közösségek és a legkülső régiók támogatása,
- az óceánkutatás, az óceánokkal kapcsolatos ismeretek, készségek és innováció előmozdítása,

¹ Francia Guyana, Guadeloupe, Martinique, Mayotte, Réunion-sziget és Saint-Martin (Franciaország), az Azori-szigetek és Madeira (Portugália), valamint a Kanári-szigetek (Spanyolország).

² Európai Bizottság (2025). Az uniós kék gazdaságról szóló 2025. évi jelentés.

- az előfeltételt jelentő tengeri biztonság és védelem fokozása,
- az uniós óceándiplomácia és a szabályokon alapuló nemzetközi irányítás megerősítése.

A paktum a tagállamok, a régiók és az érdekelt felek – többek között a halászok, a kék gazdaságban dolgozó szakemberek, az innovátorok, a befektetők, a tudományos szakemberek és a civil társadalom – közötti holisztikus megközelítést és együttműködést célozza. A Bizottság az igények alakulásának függvényében aktualizálni fogja az óceánügyi paktumot.

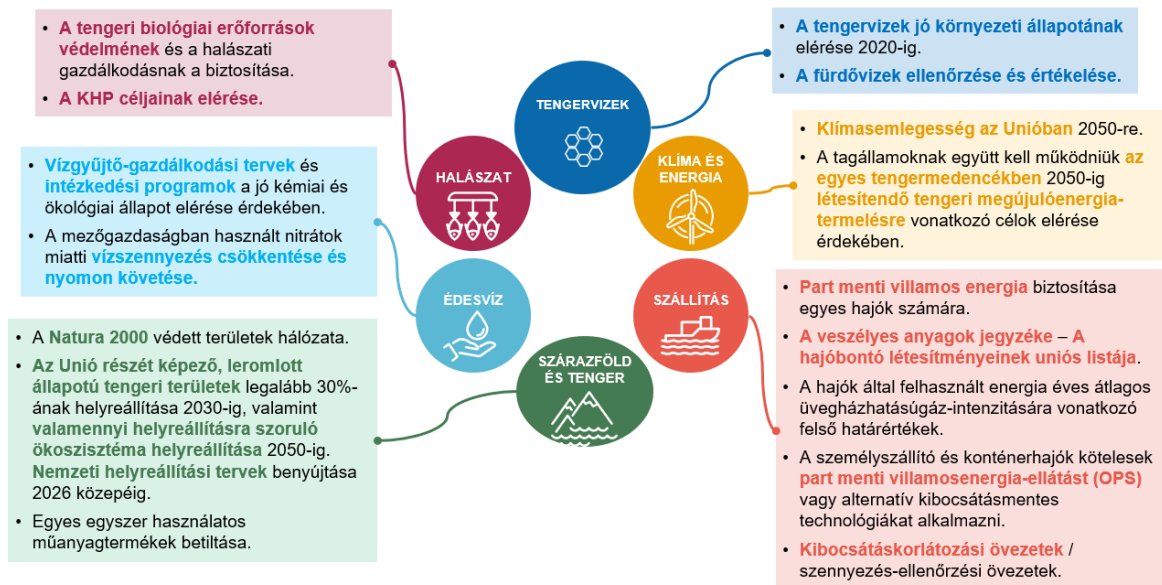
1. Megerősített irányítási keret

Az uniós, regionális, nemzeti és helyi szintű intézkedések különböző tengermedencéken belüli összehangolásához **erős irányítási keretre** van szükség az uniós és a nem uniós országok közreműködésével.

1.1. Az óceánokkal kapcsolatos célkitűzések megvalósítása

A közvetlenül releváns jogszabályokon, például a közös halászati politikáról szóló rendeleten, a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelven vagy a tengeri területrendezésről szóló irányelven túlmenően az uniós jogszabályok és szakpolitikák kötelező erejű és törekvésként megfogalmazott célok széles körét tűzik ki az óceánok megőrzésére és velük való fenntartható gazdálkodásra vonatkozóan. A megerősített irányításnak elő kell segítenie az ilyen célok megvalósítását, és biztosítani kell a hatályos jogszabályok következetes végrehajtását.

ÓCEÁNOKKAL KAPCSOLATOS CÉLOK AZ UNIÓS JOGSZABÁLYOKBAN ÉS SZAKPOLITIKÁKBAN – válogatott áttekintés

Ábra: néhány óceánokkal kapcsolatos, kötelező erejű cél az uniós jogszabályokban

A Bizottság – az érintett érdekelt felekkel folytatott konzultáció alapján – a tengeri területrendezésről szóló irányelv felülvizsgálatára épülő „óceánügyi jogszabályra” irányuló javaslatot fog előterjeszteni 2027-ig. A jogszabály kitűzött célja az lesz, hogy megerősítse és korszerűsítse a tengeri területrendezést olyan stratégiai eszközként, amely az óceánügyi paktum prioritásait és azok végrehajtását szolgálja, konkrétan a nemzeti szintű fokozott ágazatközi koordináció és a tengermedencékre irányuló szervezettebb megközelítés keretében. A jogszabály hivatkozni fog a lényeges célokra annak érdekében, hogy azok egységes kereten belül azonosíthatók legyenek, és elő fogja segíteni azok következetes és hatékony megvalósítását.

A Bizottság arra fog törekedni, hogy a tagállamok számára egyszerűbbé tegye és összehangolja az óceánokkal kapcsolatos jelentéstételi kötelezettségeket a hatályos jogszabályokban, célul tűzve ki, hogy az adminisztratív terhek csökkentése mellett fokozza a jogi egyértelműséget és a szakpolitikai következetességet. Azt is értékelné fogja, hogy miként támogatható az óceánokkal kapcsolatos kötelezettségek végrehajtása.

A paktum releváns mutatói és céljai terén elért eredmények nyomán követése és a róluk való jelentéstétel érdekében a Bizottság létre fogja hozni az „uniós óceánügyi paktum nyilvános eredménytábláját”, amely a meglévő jelentések és eszközök – például a Kék Gazdasági Megfigyelőközpont, az uniós űrprogram, többek között a Kopernikusz-program, valamint digitális eszközök – felhasználásával és az egyszeri adatszolgáltatás elvének figyelembevételével szolgáltat majd adatokat az óceánügyi paktum helyzetéről szóló rendszeres jelentéshez.

Az érdekelt felekkel való szoros együttműködés alapvető fontosságú lesz az óceánokkal kapcsolatos valamennyi szakpolitikában. Az Európai Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Testület mintájára a Bizottság az óceánokhoz kapcsolódó, érintett ágazatok képviselőiből álló magas szintű **Óceánügyi Testületet** hoz létre. A testület érdemi támogatást fog nyújtani a Bizottságnak az óceánügyi paktum hatékony végrehajtásának nyomán követésére és biztosítására irányuló feladatában.

1.2. Regionális szintű együttműködés

Az egyre több tengeri tevékenység – a tengeri energia, a halászat és akvakultúra, a hajózás, a rekreációs célú és tengerparti turizmus stb. – nyomást gyakorol a korlátozott kiterjedésű óceáni térségekre. Noha egyes tevékenységek külön területeket igényelnek, a megoldást részben a tenger ökológiai határain belüli egyéni és közös használata és megőrzése között egyensúlyt teremtő összehangoltabb tervezése, a különböző tengeri tevékenységek együttes létezésének elősegítése, valamint a befogadás, a méltányosság és a szolidaritás prioritásként történő kezelése jelentik.

Az EU regionális keretekkel – például a közös halászati politika (KHP) és a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv végrehajtásában központi szerepet betöltő regionális halászati gazdálkodási szervezetekkel és regionális tengeri egyezményekkel – támogatja a halászat, a tágabb értelemben vett kék gazdaság és a környezetvédelem területén folytatott regionális együttműködést. Négy tengermedencével kapcsolatos kezdeményezés szintén hozzájárul a fenntartható kék gazdaság előmozdításához. Ezenfelül a rugalmas együttműködési keretek – például az Unió a Mediterrán Térségért és a keleti partnerség –, valamint a Fekete-tenger medencéjében folytatott regionális együttműködés megerősítette ezeket a törekvéseket.

Az EU-nak több szinergia megteremtésével kell magasabb szintre emelnie a különböző együttműködéseket, hogy optimalizálja tengeri térségeinek hasznosítását. A többcélú gyakorlatok és a tengeri szélenergiát hasznosító területek más tisztaenergia-technológiákkal, az állományvédelmi és helyreállítási gyakorlatokkal, a halászattal vagy a fenntartható akvakultúrával együtt ígéretes lehetőségekkel kecsegtetnek a jövőre nézve.

Az óceánügyi jogszabályra irányuló, hamarosan előterjesztendő javaslat arra fogja ösztönözni a tagállamokat, hogy nemzeti megközelítésről a tengermedencék szintjét figyelembe vevő megközelítésre térjenek át. E tekintetben a javaslat szorgalmazni fogja, hogy a tagállamok a meglévő regionális együttműködési testületek közreműködésével, uniós makroregionális

stratégiák keretében működjenek együtt a szomszédos országokkal, valamint az óceánunk és vizeink helyreállítására irányuló uniós küldetés szerinti vízgyűjtő-, illetve tengermedence-szintű vezérkezdeményezésekre építsenek.

Az óceánügyi jogszabályon túlmenően külön figyelem irányul majd a következőkre:

- A **Balti-tenger** mint sürgős prioritás: A Bizottság – az uniós balti-tengeri stratégiával és a meglévő regionális testületekkel együttműködésben – „**A mi Baltikumunk**” címmel magas szintű rendezvényt szervez 2025-ben egy olyan megújított, holisztikus megközelítés bemutatására, amelynek célja az ökoszisztémákkal kapcsolatos kihívások, illetve a szárazföldről és a tengerből származó szennyezés kezelése, a biztonság, a környezetgazdálkodás és a halászati gazdálkodás megerősítése, valamint a tengerparti közösségek támogatása
- A **Fekete-tengerre vonatkozó új stratégiai megközelítés**, amely a regionális kihívások kölcsönösen előnyös partnerségek keretében történő kezelését célzó, előrettekintő szakpolitikai keretet határoz meg. A 2025 májusában elfogadott stratégia³ a következőkre összpontosító intézkedéseket foglal magában: (1) a biztonság, a stabilitás és a reziliencia fokozása, (2) a fenntartható növekedés és a jólét támogatása, többek között a kék gazdaság előmozdításával, (3) a környezetvédelem, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia és az éghajlatváltozásra való felkészültség, valamint a polgári védelem előmozdítása, különös hangsúlyt helyezve a tengerparti területekre.
- Az új **földközi-tengeri paktum** amely – a földközi-tengeri térségre vonatkozó 2021. évi program alapjaira építve – előkészíti az utat ahhoz, hogy a Földközi-tenger térsége a béke, a jólét és a stabilitás közös térségévé váljon. A Bizottság az Unió a Mediterrán Térségért elnevezésű kormányközi kerettel folytatott közös munka keretében – a WestMed kezdeményezés formátuma alapján és a meglévő regionális testületekkel együttműködésben – támogatni fogja, hogy a Földközi-tenger keleti térségére vonatkozóan kidolgozásra kerüljön egy kék gazdasági tengermedence-stratégia, e térség tekintetében ugyanis jelenleg nem létezik célzott együttműködési struktúra.
- Az **Északi-sarkvidék**, különösen a Jeges-tenger, alapvető fontosságú a globális éghajlat és a tengeri biológiai sokféleség, a biztonság és a hálózati összekapcsoltság szempontjából: az EU Északi-sarkvidékekkel kapcsolatos szakpolitikája modellként szolgál az uniós óceándiplomáciához, az együttműködéshez és a multilateralizmushoz, valamint a kék gazdaság fenntartható fejlődéséhez. A Bizottság folytatni fogja együttműködését Grönlanddal, a Feröer szigetekkel, Izlanddal és Norvégiával az uniós normák védelmezése és a bevált gyakorlatok globális szintű cseréje érdekében.

A Bizottság a jövőben prioritásként kezeli az összes szomszédos víztesthez való stabil és kiszámítható hozzáférést, biztosítva a tengeri erőforrások tisztességes és méltányos hasznosítását.

³ Közös közlemény: „Az Európai Unió fekete-tengeri térséggel kapcsolatos stratégiai megközelítése”, JOIN(2025) 135 final.

1.3. Pénzügyi támogatás felszabadítása

Óceánfinanszírozás

Az óceánügyi paktumban foglalt kezdeményezésekhez magán- és közforrásokból származó beruházásokra és finanszírozásra van szükség. A finanszírozás és az óceánok szempontjából releváns szakpolitikák integrált megközelítése az alábbi tényezők széles körére fog kiterjedni: a tengerek biológiai erőforrásainak megőrzése mint az EU öt kizárólagos hatáskörének egyike, a tengerek biológiai sokféleségének helyreállítása, a halászati és fenntartható akvakultúra-tevékenységek kezelése és az erre a tevékenységi területre irányuló innováció, a közös halászati politika végrehajtására, az óceánokkal kapcsolatos ismeretekre, a tengeri védelemre, az élelmezésbiztonságra, a versenyképes és fenntartható kék gazdaság – többek között a tengeri energia és az óceánenergia, a biotechnológia és a sótalánítás – fejlesztésére és bővítésére, valamint a víz alatti kulturális örökség védelmére irányuló tevékenységek irányítása és innovációja, a kék gazdaság egyéb ágazatainak és iparágainak támogatása abban, hogy klímasemlegessé váljanak, intelligens megoldásokat alkalmazzanak, valamint támogassák a tengeri területrendezést.

A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy az immár a tengeri szállításra is kiterjedő uniós kibocsátáskereskedelmi rendszerből (ETS) szerzett bevételeik egy részét a tengerhasznosítási ágazat dekarbonizációjára irányuló beruházásokra fordítsák, többek között a hajók, a kikötők, az innovatív technológiák és az infrastruktúra energiahatékonyságának javításával.

Beruházás a kék gazdaságba és az innovációba

A kék gazdaságon belüli innovációt előmozdító európai **induló és növekvő innovatív vállalkozások** jelentős kihívásokkal, például a kockázati tőkéhez való korlátozott hozzáféréssel és szabályozási akadályokkal szembesülnek. Becslések szerint az EU-ban a kék gazdaságon belüli kkv-k 60–70 milliárd EUR finanszírozási hiánnyal szembesülnek⁴. Az uniós források önmagukban nem lennének elegendők a beruházási hiány megszüntetéséhez. Ezért kulcsfontosságú a köz- és magánforrások egyesítése.

Az Európai Bizottság **InvestEU programja**, amely az EBB, a nemzeti fejlesztési bankok és a multilaterális finanszírozási intézmények által alkalmazott garanciát nyújt, olyan magánberuházásokat mozgósít, amelyek különböző szakaszokban a kék gazdaságon belüli beruházások széles körét támogatják. A releváns beruházások például a technológiáktól vagy a környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos megoldásoktól a tengeri megújuló energiáig, a kikötők és a hajózás zöldítéséig, az akvakultúráig, a tengerparti területek fejlesztéséig, a turizmusig és a körforgásos gazdaságig terjednek. A program stratégiai jelentőségű óceán- és műholdas technológiákra, digitalizációra, MI-alkalmazásokra, korszerű gyártásra és víz alatti robotikára irányuló K+F+I beruházásokat is magában foglal. Az InvestEU eddig több mint 15 milliárd EUR értékben támogatott beruházásokat. Ami a jövőt illeti, az InvestEU a programozási időszak fennmaradó részében finanszírozással és tanácsadási szolgáltatásokkal továbbra is támogatja a beruházásra alkalmas kék gazdasági projekteket.

A **BlueInvest platform** központi szerepet tölt be a kék gazdaság támogatását célzó uniós törekvésekben. Célja, hogy 2028-ig több mint 1 milliárd EUR köz- és magánberuházást

⁴ [Study to support investment for the sustainable development of the blue economy \(A kék gazdaság fenntartható fejlődését szolgáló beruházás támogatását célzó tanulmány\) – Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2018.](#)

mozgósítson. Többek között az Európai Beruházási Alap InvestEU tőkefinanszírozási termékein keresztül támogatja a kék gazdasági projektekre összpontosító kockázatitőke-alapokat. Ezzel párhuzamosan a BlueInvest felgyorsítja az európai kkv-k és induló innovatív vállalkozások üzleti növekedését azáltal, hogy kapacitásépítést, beruházásra való felkészültséget és adományszervezési támogatást biztosít számukra⁵. Azáltal, hogy az óceánügyi paktum megújult hangsúlyt fektet a kék gazdaságra, intenzívebb lesz a BlueInvest keretében nyújtott finanszírozás és tanácsadási támogatás.

A kék technológiára is kiterjed majd **az induló és a növekvő innovatív vállalkozásokra vonatkozó új uniós stratégia**⁶, amelynek az a célja, hogy az EU-t a technológiavezérelt vállalkozások indításához és felfuttatásához a világ legjobb helyeként pozicionálja. A stratégia különösen a szabályozás egyszerűsítésével, többek között a „28. rendszer”⁷ keretében történő egyszerűsítésével, az innováció, a tehetségserzés és a készségfejlesztés támogatásával, valamint a szélesebb körű uniós kezdeményezésekkel való integrációval szolgálja a kék gazdaság javát.

Folytatódni fog a **fenntartható kék gazdasággal foglalkozó, intelligens szakosodási tematikus platform** fejlesztése azzal a céllal, hogy a platform a tagállamok és a régiók innovációs ökoszisztémáinak előmozdítására, valamint a kék gazdasági ágazatok versenyképességének fokozását célzó innovációs beruházások vonzására alkalmas eszközzé váljon.

A Bizottság továbbra is **együttműködik az Európai Beruházási Bank Csoporttal** és az InvestEU más végrehajtó partnereivel **a magánberuházások mozgósítása és a magántőke kockázatmentesítése** érdekében, többek között a következők révén:

- **A tengerparti közösségek rezilienciájának fokozása**, valamint ökológiai, éghajlati, gazdasági és társadalmi előnyök biztosítása a strukturális és kohéziós alapokból, valamint a Horizont programból, többek között az óceánokhoz kapcsolódó küldetés programjaiból és az EBB-kölcsönökből.
- Az óceánokkal kapcsolatos innovációra irányuló további beruházások lehetővé tétele egy olyan **beruházás-feltérképezési kezdeményezés** elindításával, amely meghatározza az új technológiák kék gazdaságon belüli bevezetését felgyorsító pénzügyi megoldásokat.
- A „Blue Champions” kezdeményezés keretében nyújtott **tanácsadási támogatás fokozása** a beruházásra való felkészültség javítása, az óceánokkal kapcsolatos innovációt megvalósító innovátoroknak szánt pénzügyi megoldások keresése, valamint az új technológiák és a tudományos eredmények alkalmazásának felgyorsítása érdekében.

⁵ https://maritime-forum.ec.europa.eu/theme/investments/blueinvest_hu.

⁶ „Az induló és a növekvő innovatív vállalkozásokra vonatkozó uniós stratégia. Válassza Európát az induláshoz és a növekedéshez”, COM(2025) 270 final.

⁷ A 28. rendszer a jövőben egységes szabályrendszert biztosít, esetlegesen fokozatosan és modulárisan. Magában foglalna egy alapértelmezetten digitális megoldásokon alapuló uniós vállalati jogi keretet, és segítené a vállalatokat az alapításkor és az egységes piacon belüli működés közben felmerülő akadályok leküzdésében. Ennek érdekében egyszerűsíteni fogja az alkalmazandó szabályokat és csökkenteni fogja a csőd költségét azáltal, hogy a vonatkozó jogterületeken – többek között a fizetésektelenség, a munkajog és az adójog területén – belül konkrét szempontokkal foglalkozik.

Kiemelt intézkedések – irányítás:

- óceánügyi jogszabály,
- az uniós óceánügyi paktum eredménytáblája,
- Óceánügyi Testület.

Finanszírozás

- a tengerparti közösségek rezilienciájának fokozása uniós finanszírozással és EBB kölcsönökkel,
- a BlueInvest keretében nyújtott pénzügyi és tanácsadási támogatás fokozása.

2. Az óceánok egészségének és fenntarthatóságának integrált megközelítése

Komoly uniós célok kitűzésére került sor, és az uniós kezdeményezések nyomán javult az óceánok egészsége. A tengeri környezet állapota azonban továbbra is romlik, valamint az óceánok és az általuk fenntartott élővilág sokszínűsége továbbra is veszélyeztetett. Az összes tengeri faj egynegyedének otthont adó korallzátonyokat például egyre inkább érinti a vizek felmelegedése és az óceánok kémiai tulajdonságainak változása, ami gyengíti rezilienciájukat. Számos tengeri élőhely és tengeri kulturális örökség – a tengeri fűágyaktól a mangroveerdőkig – továbbra is ki van téve az éghajlatváltozás hatásait súlyosbító tengeri és szárazföldi emberi tevékenységekből fakadó terhelésnek. Az óceánok egészségének javításához és fenntartásához minden szinten, többek között globális szinten is elköteleződésre, innovációra és együttműködésre van szükség⁸.

Ez a közlemény négy kulcsfontosságú elv alapján javasol intézkedéseket: a szennyezés kezelésének „forrástól a tengerig” megközelítése; az elővigyázatosság elve; a szakpolitikai döntések tudományos alapú megközelítése; valamint ökoszisztéma-alapú megközelítés.

2.1. Az óceánok mint szövetségesek az éghajlatváltozás elleni küzdelemben

Az óceánok bolygónk legnagyobb szénelnyelői, amelyek az antropogén eredetű szén-dioxid-kibocsátás 30 %-át nyelik el. Alapvető szerepet töltenek be az éghajlat szabályozásában, a szénmegkötésben és az éghajlatváltozás mérséklésében. Ezt a képességet veszélyezteti a hőmérséklet emelkedése, a biológiai sokféleség csökkenése, a savasodás és az oxigénszint csökkenése.

A tengeri ökoszisztémák rehabilitációja és a biológiai sokféleség helyreállítása viszont – az óceánok szén-dioxid-leválasztási funkciójának fokozása révén – hozzájárulhat a globális felmelegedés lassításához. Az óceánok felmelegedését és savasodását főként a fosszilis tüzelőanyagok égetéséből származó szén-dioxid-kibocsátás okozza. Ezért az óceánok felmelegedése és savasodása elleni küzdelemhez elengedhetetlen az éghajlat-politikai célkitűzések teljesítése, valamint azt célzó klímadiplomácia folytatása, hogy más jelentős kibocsátókat rá lehessen venni az üvegházhatásúgáz-kibocsátásuk csökkentésére. Ezenfelül a tengeri megújuló energia előállításának hozzájárul az üvegházhatásúgáz-kibocsátás

⁸ Vö. a 7. szakasszal.

csökkentéséhez, amely kibocsátás egyébként az óceánok felmelegedését okozná, és veszélyeztetné az óceánok egészségét és a jólétet, valamint – a tengeri ökoszisztémákat, többek között a tengerfenéket érintő kockázatokra tekintettel – csökkenti Európa fosszilis tüzelőanyagoktól, többek között a tengerfenékről kitermelt fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségét, és ezáltal az uniós klímasemlegességi célkitűzéssel összhangban megerősíti az EU energiabiztonságát és energetikai szuverenitását.

A Bizottság támogatni fogja a tagállamokat a leromlott állapotú tengerparti és tengeri élőhelyek helyreállítását célzó intézkedések megtervezésében és végrehajtásában annak érdekében, hogy teljesüljön az a természet helyreállításáról szóló rendelet szerinti, jogilag kötelező erejű cél, hogy 2030-ra az EU tengeri területeinek legalább 20 %-át, 2050-re pedig valamennyi helyreállításra szoruló ökoszisztémát le kell fedni a szükséges intézkedésekkel.

A Bizottság – az UNFCCC⁹ iránymutatásainak figyelembevételével – támogatni fogja a tengerparti közösségeket a természet és az emberek számára egyaránt előnyös új üzleti modellek, többek között európai kék szénelnyelő tartalékok kialakításában.

2.2. A tengeri élővilágnak és az óceánok alapvető ökoszisztéma-szolgáltatásainak védelme és helyreállítása

Az óceánokat érő terhelés károsítja a tengeri ökoszisztémákat és a biológiai sokféleséget, hatással van a tengerparti közösségekre, a halászatra és más, tengerhez kötődő tevékenységekre.

Védett tengeri területek

A megfelelően összekapcsolt és hatékonyan kezelt védett tengeri területek hálózata kulcsszerepet tölt be az ökoszisztémák és a táplálékhálózatok védelmében és helyreállításában, és a tengeri élővilág helyreállításának elősegítésével támogatja a tengerparti közösségeket és a halászokat. Az EU a vizeinek 12,3 %-ára kiterjesztette védett tengeri területeinek hálózatát, a tagállamokat azonban arra ösztönzi, hogy fokozzák a 2030-ig tartó időszakokra szóló biodiverzitási stratégia azon céljának teljesítésére irányuló erőfeszítéseiket, hogy az EU tengereinek 30 %-a jogi védelmet, 10 %-a pedig szigorú védelmet élvezzen. Ez annyit jelent, hogy minden védett tengeri terület esetében olyan, tudományosan megalapozott és valamennyi helyi érdekelt fél – köztük a halászok – bevonásával készítendő gazdálkodási terveket kell javasolni, amelyek az érintett védett tengeri területek sajátos jellemzőinek kezelését célozzák az ökológiai jelentőségű területeken. Ennek keretében eseti alapon meg kell határozni, hogy mely halászati technikák egyeztethetők össze az érintett védett tengeri területeken található célfajok és élőhelyek védelmével.

A Bizottság ezért a hatályos uniós jogszabályok – konkrétan a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelv, a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv, valamint a természet helyreállításáról szóló rendelet – hatékony végrehajtására és érvényesítésére, ezen belül a felügyelet és a monitoring megkönnyítését célzó új technológiák alkalmazására fog törekedni.

A tengeri tevékenységek fenntartható irányítása

A védett tengeri területeken kívül a tengeri tevékenységek, valamint a tengert érintő szárazföldi tevékenységek irányításának ökoszisztéma-alapú megközelítése – a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelvben foglaltaknak megfelelően – létfontosságú a tiszta, egészséges és

⁹ Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye.

termékeny tengerek, és végső soron valamennyi uniós tengervíz „jó környezeti állapotának”¹⁰ eléréséhez.

Az elért eredmények ellenére a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv közelmúltbeli értékelése¹¹ kiemelte, hogy a jó környezeti állapot maradéktalan eléréséhez a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv mind a 11 mutatója tekintetében további lépésekre van szükség, többek között fokozni kell a pénzügyi befektetéseket a szükséges intézkedések végrehajtása érdekében. **A Bizottság a környezetvédelmi célkitűzések teljesítése felé tett előrehaladás felgyorsítása, a végrehajtás egyszerűsítése, valamint a jelentéstételhez és az adatkezeléshez kapcsolódó adminisztratív terhek csökkentése érdekében felül fogja vizsgálni a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelvet.**

A tenger- és édesvíz-szennyezés kezelése

A tengeri és tengerparti ökoszisztémákat jelentős veszélyek fenyegetik a szennyezés, többek között a szárazföldi és a tengeri tevékenységekből származó tápanyagok miatt. mezőgazdasági szennyvíz, vegyi szennyezőanyagok, műanyagok és mikroműanyagok. Ezért az intézkedéseknek a szárazföldi és tengeri vízkörforgás egészét kell kezelniük. A Bizottság a szárazföldi eredetű szennyezési források kezelése érdekében a **vízügyi rezilienciára vonatkozó stratégia** keretében meg fogja erősíteni a „forrástól a tengerig” megközelítést, és támogatni fogja a tengerparti közösségeket a szárazföldi eredetű szennyezés elleni küzdelem során, elismerve, hogy ezek a közösségek olyan „kapuőrök”, akik képesek meggátolnia földtani közeg szennyeződését és a tengeri ökoszisztémák állapotromlását.

Az uniós tengerek jó környezeti állapotának elérése érdekében az uniós szennyezőanyag-mentességi cselekvési terv a szennyezés csökkentésére vonatkozó követelmények alapján ambiciózus célokat tűz ki, például 2030-ra az óceánokban található műanyag hulladék 50 %-kal történő csökkentését és a tápanyagvesztés 50 %-kal történő mérséklését, amelyek eléréséhez jelentős támogatást biztosít a Horizont Európa keretprogramból – többek között az „Óceánunk és vizeink helyreállítása” elnevezésű küldetésből – származó finanszírozás. A Bizottság emlékeztet arra a lehetőségre, hogy a tagállamok az ETHAA nemzeti programjai keretében aktív vagy passzív tengerihulladék-gyűjtő rendszereket támogathatnak.

A hatékony tápanyag-gazdálkodás, valamint a szennyezés – többek között a mikroműanyagok, a PFA-anyagok és más vegyi anyagok – jelentős csökkentése elengedhetetlen az óceánok egészségesebbé tételéhez. A Bizottság a tápanyag-gazdálkodásra és a mikroműanyagokra irányuló kutatás és innováció finanszírozását is folytatja. Ezen túlmenően a közös agrárpolitika (KAP) továbbra is ösztönzi a fenntartható mezőgazdaságot, többek között a tápanyagfelesleg csökkentésének elősegítése érdekében.

Ami a tengerszennyezést illeti, a tengeri szállítás továbbra is az egyik jelentős szennyezőforrás, amely hozzájárul a kibocsátáshoz, a hulladékképződéshez és a víz alatti zajhoz. A tengeri szállítás területén a klímasemlegesség és a szennyezőanyag-mentesség irányába mutató gyökeres változás korlátozhatja a tengeri élővilágra gyakorolt hatást, és hozzájárulhat az EU

¹⁰ [A tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv](#) 3. cikkének (5) bekezdése, valamint [a tengervizek jó környezeti állapotára vonatkozó kritériumok és módszertani előírások megállapításáról szóló \(EU\) 2017/848 bizottsági határozatban](#) foglalt további pontosítás.

¹¹ [Jelentés a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv \(2008/56/EK\) 17. cikke alapján frissített tagállami intézkedési programok bizottsági értékeléséről.](#)

versenyképességének megőrzéséhez és fokozásához¹². Bár a hatályos jogszabályok csökkentették a hajók okozta szennyezést, a levegőbe és a vízbe történő kibocsátások visszaszorítása és a műanyag pelleték kiszóródásának¹³ megelőzése érdekében további intézkedésekre van szükség.

A Bizottság ezért:

- Fejlesztési fogja a CleanSeaNet¹⁴ szolgálatot annak érdekében, hogy tagállamokat a hajókról származó szennyező anyagok több típusára, például szennyvízre, szemétre, elhagyott konténerekre figyelmeztethesse. A tagállamoknak tovább kell fejleszteniük az ellenőrzési folyamatokat és az adatok hozzáférhetőségét. Az EU az általa a víz alatti zaj tekintetében a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv alapján elindított munkára alapozva támogatni fogja a zajmentes óceánokért küzdő ambiciózus koalíciót, amely a zajmentes óceánokat helyreállító nagyra törő és gyakorlati megoldásokat mozdít majd elő.
- Együttműködés a partnerekkel a tengeri szállításból származó szennyezés csökkentését célzó IMO-határozatok maradéktalan végrehajtásának biztosítása érdekében.

Kiemelt intézkedések¹⁵:

- a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv felülvizsgálata,
- európai kék szénelnyelő tartalékok és új üzleti modellek a tengerparti közösségek számára,
- a tagállamok ösztönzése védett tengeri területek kijelölésére és kezelésére.

3. A fenntartható kék gazdaság élénkítése a versenyképesség fokozása érdekében

Az EU kék gazdasága a gazdasági és átalakulási potenciál motorja. Európa tágabb ipari és biztonsági stratégiájának szerves része, és kiterjed i. a halászat, az akvakultúra, a hajózás és a tengerparti turizmus hagyományos ágazataira, ii. a megújuló energia, a kék biotechnológia, a víz alatti robotika és az óceánmegfigyelés új és feltörekvő ágazataira, valamint iii. a mesterséges intelligenciával, a tiszta technológiával és a mélytechnológiával kapcsolatos kutatás és innováció által vezérelt globális óceántechnológiai bajnokokra. Egy olyan regeneratív kék gazdaság, amely helyreállítja az óceánokat, miközben előmozdítja a fejlődést, a társadalmi befogadást és a méltányosságot, és maga után vonja a tengeri erőforrásoknak és az óceánok természetes rendszereinek újjáélesztését.

A versenyképességi iránytűvel és a tisztaipar-megállapodással összhangban az EU-nak fokoznia kell versenyképességét, és fel kell gyorsítania a stratégiai átállást a hagyományos és

¹² [Az EEA–EMSA 15/2024. sz. közös jelentése: 2025. évi európai tengeri szállítási környezetvédelmi jelentés.](#)

¹³ A társjogalkotók 2025. április 8-án ideiglenesen megállapodtak a műanyag pelleték nem szándékos kibocsátásából eredő mikroműanyag-szennyezés megelőzését célzó rendelettervezetről, COM(2023) 645.

¹⁴ [Műholdalapú szolgáltatások – CleanSeaNet szolgálat – EMSA – Európai Tengerészeti Biztonsági Ügynökség.](#)

¹⁵ A 7. szakasz szerinti, az óceánok egészségével kapcsolatos kiemelt intézkedések szintén hozzájárulnak ehhez a prioritáshoz,

a feltörekvő kék gazdasági ágazatokban, különös hangsúlyt helyezve a dekarbonizációra és az innováció fokozására. Ez annyit jelent, hogy támogatni kell a halászati ágazatunkat és akvakultúra-ágazatunkat, többek között jobban kell hasznosítanunk a vízi biomassza-hulladékot, fel kell gyorsítanunk a tiszta kék technológiák bevezetését, olyan üzleti modelleket kell támogatnunk, amelyek az óceáni ökoszisztémák és a biológiai sokféleség védelmét vagy helyreállítását természet-alapú megoldásokkal és karbonnegatív termékekkel valósítják meg, valamint meg kell teremtenünk a tiszta növekedés megfelelő feltételeit. Ehhez a közfinanszírozás, a magánberuházás, a támogató szabályozás, a készségfejlesztés, a tudásmegosztás, a kutatás és innováció, valamint a hatékony tengeri területrendezés intelligens ötvözésére van szükség.

3.1. A halászati és az akvakultúra-ágazat támogatása a vízi eredetű fenntartható élelmiszerek, az élelmezésbiztonság és az élelmiszer-önrendelkezés érdekében

A halászat és az akvakultúra alapvető fontosságú az élelmiszer-ellátás és az élelmezésbiztonság szempontjából. Ennek ellenére azonban az EU-ban jelenleg fogyasztott vízi eredetű élelmiszerek 70 %-át importáljuk¹⁶. A mezőgazdaságra és élelmiszerekre vonatkozó stratégiai jövőképet kiegészítve **a KHP átfogó értékelése és esetleges felülvizsgálata – amely a piacok közös szervezésére (CMO) is kiterjed** –, valamint **a halászat és az akvakultúra 2040-es jövőképeinek megvalósítása** fontos mérföldkő lesz. Ez a keret biztosítani fogja, hogy a halászat és az akvakultúra– és többek között a feldolgozási ágazat – fokozza versenyképességét és rezilienciáját, valamint garantálni fogja az uniós piac stabil ellátását, mégpedig úgy, hogy közben fenntartja a halászati gazdálkodás ökoszisztéma-alapú megközelítését. Szükség lesz a tagállamokkal folytatott együttműködésre ahhoz, hogy a halászati tevékenységek időtállóvá és fenntarthatóbbá váljanak a halászeszközök szelektivitásának – többek között innováció útján történő – javításával, valamint a tengeri ökoszisztémára gyakorolt negatív hatások csökkentésével, valamint az érzékeny tengeri fajok járulékos fogásainak minimalizálásával és – amennyiben lehetséges – felszámolásával. A fenntarthatóságra vonatkozó uniós elvek globális szintű előmozdítása fontos a behozatal fenntarthatóbbá tételéhez és az egyenlő versenyfeltételek biztosításához, amint azt a 7. fejezet részletesebben kifejti.

A Bizottság a következőkre tesz javaslatot:

- A halászati flotta dekarbonizációját és korszerűsítését célzó, a halászati és akvakultúra-ágazatra vonatkozó energetikai átállási partnerség¹⁷ által támogatott intézkedések.
- A kisüzemi halászat kiemelt támogatása. A releváns intézkedések közé tartozik egy olyan vademecum kiadása, amely bemutatja azokat a bevált gyakorlatokat, amelyeket a tagállamok az átláthatóság javítása és a fenntartható halászat előmozdítása érdekében felhasználhatnak a halászati lehetőségek elosztásakor, valamint egy, a végrehajtásról tartott külön párbeszéd. A Bizottság egy kifejezetten ezzel foglalkozó tanácsadó testület létrehozását is mérlegelni fogja.
- A fenntartható akvakultúrára vonatkozó uniós kezdeményezés létrehozása a tagállami hatóságok, az ágazat képviselői, más érdekcsoportok, kutatási és innovációs intézmények, üzleti akceleratorok és pénzügyi intézmények bevonásával. A kezdeményezés célok kitűzésével és intézkedések meghatározásával – többek között a

¹⁶ Európai Bizottság (2024): [Az uniós halászati piacról szóló 2024. évi jelentés.](#)

¹⁷ [Az uniós halászati és akvakultúra-ágazat energetikai átállásáról szóló bizottsági közlemény nyomán létrehozott partnerség.](#)

tengeri térség többcélú használatát célzó projektek kidolgozásával – el fogja mélyíteni az együttműködést.

- Az európai algatermelés fokozása, többek között a 2025 végéig elfogadandó új bioökonómiai stratégiával, a kék bioökonómiai innovációra vonatkozó kezdeményezés 2027-ig történő elindításával, valamint az uniós algatermelés növelésére vonatkozó önkéntes célok kitűzésével.
- A halászatot és az akvakultúrát fenyegető **nem őshonos fajok** problémájának kezelésére vonatkozó célzott kezdeményezés, amely magában foglalja e fajok hasznosítási lehetőségeit olyan esetekben, amikor már túlságosan elterjedtek.
- A ragadozók kezelésére vonatkozó útmutató az akvakultúra-ágazati stratégiai iránymutatások végrehajtása keretében.
- Az egységes közös piacszerkezetről szóló rendelet értékelése a jelenlegi címkézési szabályok hatékonyságának értékelése érdekében, többek között az érintett termékek körére, eredetére és értékesítési csatornáira, például a szupermarketekre, a halkereskedőkre és az éttermekre kiterjedően.
- Uniós szintű kampány 2027-ben az EU területén előállított és fenntartható „vízi eredetű élelmiszerek” előnyeiről és hozzáadott értékéről.
- A halászati gazdálkodás fenntarthatóságát és az európai halászok számára világszerte egyenlő versenyfeltételeket biztosító intézkedések (lásd a 7. szakaszt).
- A közös halászati politikáról szóló rendelet értékelése és esetleges felülvizsgálata.
- A halászati és az akvakultúra-ágazat szociális dimenziójának támogatása (lásd a 3. szakaszt).

3.2. Az EU tengeri ipari bázisának és kikötőinek megerősítése kritikus csomópontokként

Európa **tengeri gyártási bázisa** alapvető fontosságú az EU stratégiai autonómiája, jóléte és biztonsága szempontjából. Az európai hajógyárak, beszállítók és technológia-szolgáltatók rendelkeznek a nagy értékű hajók építéséhez és a tengeri megújuló energiaforrások technológiájának fejlesztéséhez szükséges szakértelemmel. **E versenyelőny megőrzése és a tiszta technológiákra való globális átállás irányítása érdekében a Bizottság tengeripari stratégiát fog kidolgozni.**

Az uniós kikötők a versenyképesség és a biztonság szempontjából stratégiai eszközök, amelyek – különösen az európai tengeri szállítási térség¹⁸ központjaiként – a globális kereskedelemhez, a belső piachoz, valamint a katonai és polgári mobilitáshoz kapcsolódó átjáróként működnek. Számos kikötő a dekarbonizáció, a körforgásosság és az innováció központjává alakul az értékláncokon belül, támogatva az ipari klasztereket. **E funkció megerősítése érdekében a Bizottság új európai kikötőstratégiát fog elfogadni.**

Ahhoz, hogy az éghajlat-politikai céljaink elérése érdekében felgyorsítsuk az uniós **tengeri szállítás** dekarbonizációját, szigorúan végre kell hajtanunk üvegházhatásúgáz-árazási mechanizmusunk, a kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS) tengeri közlekedésre való közelmúltbeli kiterjesztését. Emellett szükség van a FuelEU Maritime végrehajtására is, amely kulcsfontosságú intézkedés az üzemanyagok üvegházhatásúgáz-intenzitásának csökkentésére, a beruházások ösztönzésére, az alternatív üzemanyagotöltő infrastruktúra kikötői kiépítésére,

¹⁸ A TEN-T rendelet ((EU) 2024/1679 rendelet).

valamint az ellátási lánc szereplői közötti koordináció előmozdítására a méretgazdaságosság elérése érdekében. Az EU ambiciózus globális intézkedéseket szorgalmaz a Nemzetközi Tengerészeti Szervezetnél (IMO) ahhoz, hogy globális szinten egyenlő versenyfeltételek érvényesüljenek. Az IMO közelmúltban elfogadott „nettó zéró” keretrendszere jelentős globális lépés a teljes ipari ágazat dekarbonizációja felé. A tengeri műveletek digitalizálásának támogatása, a zöld technológiákba való beruházás és a zöld készségek fejlesztésének előmozdítása szintén létfontosságú szerepet tölt majd be a tengerhasznosítási ágazat hosszú távú fenntarthatóságának és alkalmazkodóképességének biztosításában.

Az alternatív üzemanyagok előállítására, az energetikai infrastruktúrára, a part menti villamos energiára, valamint az új tiszta technológiák elterjedésére és fedélzeti integrálására irányuló jelentős beruházások nélkülözhetetlenek az ágazat rezilienciájának, dekarbonizációjának, innovációjának és versenyképességének ösztönzéséhez.

3.3. További kék gazdasági ágazatok megerősítése

A tengeri szélenergia-technológia és az óceánenergia-technológia kulcsfontosságú eszköz az éghajlat-politikai célok eléréséhez, az energiabiztonság fokozásához, valamint az ipari versenyképességet az ipari ágazatokban és a tagállamokban támogató, megfizethető energia biztosításához. A bevezetés felgyorsítása a hálózati infrastruktúrára – többek között a határokon átnyúló tengeri átviteli és energetikai technológiákra – irányuló jelentős beruházásokat tesz szükségessé csakúgy, mint hatékonyabb regionális együttműködést és a térbeli korlátokhoz igazodó megoldásokat, valamint a más tevékenységekkel, például a halászattal és az akvakultúrával való együttélést.

Ahhoz, hogy továbbra is globális vezető szerepet tölthessen be a tengeri megújuló energiaforrások területén, valamint az óceánenergia-technológiák területén betöltött vezető szerepének megszilárdítására törekedve az EU-nak versenyképes ellátási láncokat kell fenntartania, és továbbra is biztosítania kell a nyersanyagokhoz és a képzett munkaerőhöz való hozzáférést. Ennek eléréséhez kulcsfontosságúak lesznek a tagállamok kötelezettségvállalásai és a regionális együttműködés¹⁹.

Az óceánok a bioökonómiához alkalmazott genetikai erőforrások és a nyersanyagok fontos forrásai lehetnek. A tengervíz magnézium, lítium, bór és vanádium forrása lehet, és az e fémek visszanyerésére szolgáló költséghatékony technológiák révén hozzájárulhat e fémek és más fémek ellátásának biztonságához. Tekintettel arra, hogy az édesvíz emberi fogyasztása és zöldhidrogén-termelés iránti igények kielégítése érdekében egyre nagyobb szükség van hatékony sótalánító üzemekre, a fémek tengervízből való visszanyerésének megvalósíthatóságát a Horizont Európa program keretében célzott tevékenységek keretében fogják vizsgálni.

A tengerparti és tengeri turizmus a kék gazdaság legnagyobb ágazata, és számos tengerparti terület számára jelentős bevételforrás, diverzifikálja a megélhetést, különösen a vidéki tengerparti és szigeti közösségekben. A turizmus átállási pályája és a 2030-ra vonatkozó európai turisztikai menetrend keretében elért előrehaladásra, valamint az érdekelt felekkel 2025 májusában indított konzultációra alapozva a Bizottság 2026 tavaszán előterjeszti a

¹⁹ A balti energiapiacok összekapcsolási terve (BEMIP), a közép- és délkelet-európai energetikai összeköttetések (CESEC), az északi tengerek melletti országok energetikai együttműködése (NSEC) és a délnyugat-európai összeköttetésekkel foglalkozó magas szintű munkacsoport.

fenntartható turizmusra vonatkozó uniós stratégiát. Az új stratégia a tengerparti és szigeti közösségek, valamint a legkülső régiók számára egyaránt előnyös gyakorlatokat fog előmozdítani.

3.4. A kék gazdaság szociális dimenziójának megerősítése

A generációs megújulás, a nők részvétele, a továbbképzés és a megfelelő munkakörülmények a virágzó és vonzó kék gazdaság elengedhetetlen összetevői.

A 2027-re tervezett új, kék generációs megújulási stratégia elő fogja segíteni a következő nemzedékhez tartozó képzett munkaerő kinevelését a tengerkutatás, az óceántechnológia és a fenntartható halászat területén. Elő fogja mozdítani az oktatást, az óceánokkal kapcsolatos ismereteket és a generációk közötti tudástranszfert. Amint az a készségek uniójáról szóló közleményben is szerepel, a Bizottság fokozni fogja a STEM²⁰ oktatásának előmozdítására tett erőfeszítéseit, amelyeknek támogatniuk kell a tengertudományokkal, például a környezetmérnöki tudománnyal, a tengerbiológiával és -kémiaiával kapcsolatos magasabb szintű ismereteket is. A STEM előmozdításának, valamint az európai egyetemek és iskolák és szövetségeinek fokozott figyelmet kell fordítaniuk a kék gazdaságra és az abban rejlő lehetőségekre.

A digitális és vállalkozói készségek fejlesztése érdekében a kék generációs megújulási stratégia összhangban lesz **a vízügyi, tengeri és tengerhasznosítási ágazatok és ökoszisztémák területén működő**, a kék gazdaság ökoszisztémáinak összekapcsolásához strukturált uniós szintű keretet biztosító, új **tudományos és innovációs társulással**, a kék gazdaságon belüli ágazatközi partnerségek támogató **készségek uniójával**, valamint a generációk közötti méltányosságra vonatkozó kiemelt stratégiával.

A halászat területén a Bizottság a generációs megújulásra és a szakma vonzóbbá tételére fogja helyezni a hangsúlyt, többek között flottakorszerűsítéssel, digitalizációval és a fedélzeti biztonság javításával. Ennek keretében a halászok továbbképzésének és átképzésének támogatása is megvalósul.

Kiemelt intézkedések:

- a közös halászati politika értékelése és esetleges felülvizsgálata,
- a halászatra és az akvakultúrára vonatkozó 2040-es jövőkép,
- tengeripari stratégia és európai kikötőstratégia,
- kék generációs megújulási stratégia.

4. A tengerparti közösségek és a szigetek védelme és szerepének megerősítése

Az egészséges óceánok megélhetést, védelmet és identitástudatot biztosítanak a tengerparti lakosság számára. A tengerparti közösségek a fenntartható és versenyképes kék gazdaság humán mozgatórugói a regeneratív gyakorlatok felé vezető úton, és meghatározó szerepet töltenek be az európaiak egészséges és fenntartható élelmiszerekkel, tiszta és megfizethető

²⁰ Természettudományok, technológia, műszaki tudományok és matematika.

tengeri megújuló energiával való ellátásában, valamint Európa és a világ többi részének összekapcsolásában. Jobban el kell ismerni a tengerpolitikai irányítás kulcsfontosságú érdekelt feleiként és szereplőiként betöltött irányító szerepüket.

A tengerparti területek változatosak, egyedülálló földrajzi és természeti értékekkel rendelkeznek, és ezáltal jelentős gazdasági lehetőségeket és egyedi kihívásokat biztosítanak. Az EU tengerparti régióiban rejlő teljes potenciál kiaknázásához egyrészt meg kell erősíteni a vezető tengerparti közösségeket, másrészt fel kell zárkóztatni a lehetőségeket nehezen megragadó közösségeket.

A tengerparti területek továbbá a legnagyobb mértékben ki vannak téve az éghajlatváltozás kockázatának: tengerszint-emelkedéssel, szélsőséges időjárási eseményekkel, tengerparti erózióval, áradásokkal, sósvízbetöréssel, valamint a biológiai sokféleség – többek között a halállományok – csökkenésével szembesülnek. A tengerparti közösségek és a legkülső régiók várhatóan fokozni fogják az alkalmazkodást és a válsághelyzetekre való felkészülést. A Bizottság növelni fogja a tengerparti közösségek számára az alkalmazkodási stratégiák és a tervezés végrehajtásához nyújtott támogatást, különösen az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó, hamarosan bevezetendő uniós terv keretében.

A tengerparti közösségeknek nyújtott támogatás fokozása érdekében, valamint a felkészültségi unióra vonatkozó stratégiával összhangban a Bizottság **2026-ban** javaslatot tesz a **tengerparti közösségek fejlesztésére és rezilienciájára vonatkozó új uniós stratégiára**. A stratégia meg fogja határozni a helyi gazdasági fejlődés előmozdítására és a tengerparti közösségek rezilienciájának növelésére adódó lehetőségeket, valamint ennek kereteit. A stratégia elő fogja mozdítani a fejlett megfigyelési és előrejelzési szolgáltatásokkal támogatott korai előrejelzési kapacitásokat és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó terveket.

Célja az lesz, hogy kamatoztassa a tengerparti közösségek hatalmas potenciálját az olyan új fenntartható üzleti modellek kidolgozása és alkalmazása terén, amelyek hozzájárulnak az EU egészének fenntartható fejlődéséhez és versenyképességéhez. A közösségvezérelt helyi fejlesztési projektek²¹, az új európai Bauhaus (NEB) megközelítés²² és az óceánokhoz kapcsolódó küldetés vezérprojektjeinek sikereire építve támogatni fogja a jövedelemdiverzifikálási lehetőségeket, valamint ösztönözni fogja a regeneratív és helyreállítási tevékenységeket, illetve a megfigyelési előrejelzésekre és a szolgáltatásfejlesztésre irányuló tudományos és technológiai innováció figyelembevételét.

A szigetek és a legkülső régiók sajátos kihívásait figyelembe véve a Bizottság – testre szabott szakpolitikákat és jobb szinergiákat szorgalmazva – úgy döntött, hogy elindítja a **szigetekre vonatkozó új stratégiával kapcsolatos konzultációt és a legkülső régiókra vonatkozó aktualizált stratégiát**.

A legkülső régiók szigetjellegének részletes figyelembevételéhez és az igényeik kielégítéséhez külön figyelemre és a sajátosságaikhoz igazodó intézkedésekre van szükség: rezilienciájuk és

²¹ [Inforegio – Közösségvezérelt helyi fejlesztés](#).

²² Az új európai Bauhaus (NEB) transzdiszciplináris és részvételen alapuló megközelítése, a „[Lighthouse Demonstrator Bauhaus of the Seas Sails](#)” elnevezésű projekthez hasonló innovatív projektek terveket szolgáltatnak olyan helyi fellépésekhez, amelyek bevonják a közösségeket a tengerparti területek kihívásainak meghatározásához és kezeléséhez. A következő években az „[új európai Bauhaus](#)” eszköz további projekteket fog támogatni, többek között a tengerparti közösségekben.

összekapcsoltságuk megerősítésére, gazdasági, energetikai és élelmezési autonómiájuk fejlesztésére, valamint természeti örökségük védelmére. E régiók távoli fekvése és szélsőséges időjárási eseményeknek való kitettsége miatt különösen a kisüzemi halászati ágazat szembesül további kihívásokkal. Ezek kezelése érdekében a Bizottság javaslatot fog tenni a 12 méternél rövidebb haláshajók legkülső régiókon belüli flottaegyensúlyára vonatkozó iránymutatásoknak a 2025 nyarán rendelkezésre álló legjobb tudományos eredmények alapján történő felülvizsgálatára.

Új kiemelt intézkedések²³:

- a tengerparti közösségek fejlesztésére és rezilienciájára vonatkozó uniós stratégia,
- konzultáció az uniós szigetekre vonatkozó új stratégiáról,
- a legkülső régiókra vonatkozó aktualizált stratégia,
- a 12 méternél rövidebb haláshajók legkülső régiókon belüli flottaegyensúlyára vonatkozó iránymutatások felülvizsgálata.

5. Az óceánkutató, az óceánokkal kapcsolatos tudás, ismeretek és készségek alapvető szerepe a kék innováció szempontjából

5.1. Európa mint globális vezető az óceántudomány területén: az óceánmegfigyelési kezdeményezés elindítása

Az óceánmegfigyelés a tengerekkel kapcsolatos összes ismeret alapja. Kritikus fontosságú adatokat szolgáltat az időjárás-előrejelzéshez, az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó stratégiákhoz, a szélsőséges események monitoringjához, a polgári biztonsághoz (a tengerek állapota, árvizek), a tengeri hajózáshoz, a tengeri energiához, a halászathoz és az akvakultúrához, valamint egyre inkább a védelemhez és a biztonsághoz. Az óceánok ennek ellenére továbbra is nagyrészt feltáratlanok, jellemző az adatok kritikus hiánya, illetve nem állnak rendelkezésre adatok, és a jelenlegi megfigyelési hálózatokra egyre nagyobb nyomás nehezedik.

Az EU pillanatnyilag jelentős mértékben támaszkodik a nemzetközi partnerekkel folytatott óceánmegfigyelési együttműködésre. A geopolitikai helyzet elmozdulásával azonban egyes nemzetközi partnerek megszüntetik óceántudományi szerepvállalásukat, ezzel megzavarják a kulcsfontosságú adatgyűjtési és megfigyelési programokat, és kiszámíthatatlanná teszik a múltbeli és a jövőbeli kritikus adatok rendelkezésre állását. Egyes adatkészletek a továbbiakban nem állnak majd rendelkezésre, más adatkészletek karbantartása vagy kiegészítése pedig elmarad. Jelentős a kockázata annak, hogy csökken a megfigyelő infrastruktúrák általi globális lefedettség, ami kevésbé megbízható és pontos információkat eredményez a döntéshozók, a polgárok és a befektetők számára.

Egy kockázatos geopolitikai világban Európának függetlenné és önállóvá kell válnia valamennyi kritikus óceáninfrastruktúra, adat- és információs szolgáltatás területén, ugyanakkor minden lehetséges esetben fenn kell tartania és fokoznia kell a nemzetközi tudományos együttműködést.

²³ A 3. szakasz szerinti intézkedések szintén hozzájárulnak ehhez a prioritáshoz.

Az óceánügyi paktum azt javasolja, hogy – többek között a parti tengervizekre és a mélytengerre vonatkozó, a tudás értékláncának egészére kiterjedő – ambiciózus **óceánmegfigyelési kezdeményezés** elindításával, valamint nemzetközi vezető szerep vállalásával fokozni kell az arra irányuló európai erőfeszítéseket, hogy valamennyi tengeri szereplő és ágazat rendelkezésére álljanak a kritikus információk.

A megfigyelési kampányokra, az adatfeldolgozásra, az infrastruktúrára és a kulcsfontosságú szolgáltatások nyújtására kiterjedő **uniós óceánmegfigyelési kezdeményezés** új fejezetet fog nyitni bolygónk belsejének felfedezésében, és a jövőben összekapcsolja, kibővíti, szabályozza és biztonságossá teszi az óceánmegfigyelési kapacitásokat.

A kezdeményezés ösztönözni fogja a hasonlóan gondolkodó partnerekkel – különösen egy célravezető globális óceánmegfigyelő rendszer²⁴ megvalósítása érdekében – folytatott nemzetközi tudományos együttműködést:

- az óceánmegfigyelésből származó, az uniós adatbázisokban jelenleg kockázatnak kitett **múltbeli adatok biztonságossá tétele** a Horizont Európa egyik 2025-ben esedékes fellépése keretében,
- a **hiányzó ismereteket feltérképező terv** kidolgozása 2026 júniusáig,
- integrált, csúcstechnológiát képviselő, költséghatékony, megbízható és biztonságos **megfigyelési rendszer** kifejlesztése,
- **következetes és egységes megközelítés** kialakítása az **óceánmegfigyelési kampányok** 2027-ig történő **megtervezéséhez és lebonyolításához**.

A kezdeményezés a tengerrel kapcsolatos operatív ismeretekhez való uniós hozzájárulásra épül. Ennek részeként a Bizottság továbbfejleszti és integrálja a két kiemelt uniós adatszolgáltatást, az EMODnetet és a Kopernikusz tengerikörnyezet-megfigyelési szolgáltatását²⁵.

A kezdeményezés adatokat fog szolgáltatni a „**European Digital Twin Ocean**” elnevezésű digitális ikermodellhez, az óceánok ambiciózus és központosított, közel valós idejű, valamennyi polgár, tudományos szakember és innovátor számára hozzáférhető virtuális ábrázolásához. Segítségével lehetséges és jövőbeli forgatókönyvek készülhetnek, illetve feltérképezhetők lesznek az éghajlati fordulópontok és az éghajlatváltozást előmozdító tényezők, amelyek a vállalkozások számára lehetővé fogják tenni a tényeken alapuló politikai döntések meghozatalát. A 2022. évi „One Ocean” csúcstalálkozón a Bizottság elnöke által bejelentett és az „Irány a Föld” kezdeményezés keretében kifejlesztett digitális ikermodellrel interoperabilis „European Digital Twin Ocean” elnevezésű digitális ikermodellnek 2030-ra uniós programként kell működnie.

Az óceánmegfigyelési kezdeményezés segítséget nyújt majd Európa partnereinek abban, hogy Európát válasszák megbízható, tudományos alapokra hivatkozó, csúcstechnológiát képviselő, biztonságos és nyitott szövetségesként. Ezenfelül hozzá fog járulni az óceánokkal kapcsolatos

²⁴ Az óceánok fenntarthatóságát szolgáló, javasolt nemzetközi platformot (IPOS) is támogatni fogja, vö. a 7. szakasszal.

²⁵ Az EMODnet a lokális óceánmegfigyelési adatokat összesíti, míg a Kopernikusz tengerikörnyezet-megfigyelési szolgáltatása olyan világszínvonalú digitális információs szolgáltatás, amely műholdas adatokat, korszerű monitoringot és előrejelzést foglal magában.

ismeretek javításához, és elő fogja segíteni, hogy a lakosságban jobban tudatosodjanak az óceánokkal kapcsolatos kérdések.

5.2. Óceánkutatás és óceánokkal kapcsolatos innováció a globális vezető szerepért

Az **óceánkutatási és -innovációs stratégia** a kutatási és innovációs keretprogramra, valamint többek között az „Óceánunk és vizeink helyreállítása 2030-ig” elnevezésű európai küldetésre fog épülni. E stratégia garantálni fogja a „forrástól a tengerig” megközelítést²⁶, és a jelenlegi irányítás javítását tűzi ki célul az uniós kutatási és innovációs kezdeményezések – és többek között kutatási infrastruktúráik – széttagoltságának megszüntetésével. Ez az új ismeretek és megoldások fejlesztésének és alkalmazásának finanszírozása révén át fogja hidalni a kutatás és az innováció közötti szakadékot.

A kulcsfontosságú óceántechnológiák innovációjának és alkalmazásának felgyorsítása érdekében a Bizottság elő fogja segíteni az **óceántechnológia-tesztelési helyszínek európai hálózatának** létrehozását.

A részvételen alapuló kutatást és a polgári szerepvállalást is tartalmazó transzdiszciplináris megközelítések alkalmazásával az óceánok és a vizek megőrzésére irányuló megoldások dolgozhatók ki, végső soron a tengerparti közösségek jólétét támogatva.

A létrehozott európai együttműködési mechanizmusok – például az óceánokra vonatkozó közös programozási kezdeményezés és a fenntartható kék gazdaságért dolgozó partnerség – nemzeti beruházásokat mozgósítanak, és a jövőben fontos szerepet töltenek be az óceánokkal kapcsolatos kutatási és innovációs kihívások felismerésében és a rájuk való reagálásban.

5.3. Az óceánokkal kapcsolatos ismeretek és a polgári szerepvállalás megerősítése

Az óceánokkal kapcsolatos ismeretek és a polgári szerepvállalás elősegíti annak megértését, hogy az óceánok milyen befolyással vannak ránk, illetve hogy mi milyen hatást gyakorlunk az óceánokra, lehetővé téve a polgárok számára, hogy megalapozott döntéseket hozzanak. A tagállamoknak érdemes előmozdítaniuk a részvételen és/vagy deliberatív gyakorlatokon alapuló, generációk közötti párbeszédet. Az óceánokkal kapcsolatos ismeretek fogalma a vízzel kapcsolatos ismeretek előmozdításának, valamint a vízgazdálkodás és a tenger közötti összefüggések megértésének szélesebb körű koncepciójához fog kapcsolódni. Csak együttműködéssel és valamennyi érdekelt fél sokszínűségének értékelésével aknázhatjuk ki teljes mértékben az óceánjaikban rejlő lehetőségeket, és teremthetünk fenntarthatóbb jövőt mindenki számára.

A Bizottság **bővíteni fogja** a több ezer szervezet, vállalkozás, fiatal és iskolás gyermek részvételével működő, **óceánokkal kapcsolatos ismereteket elmélyítő európai koalíciót** (EU4Ocean). Az EU4Ocean – oktatással, figyelemfelkeltéssel, valamint az Európai Tengeri Atlaszhoz hasonló bevált eszközökkel – folytatni fogja az óceánok jelentőségével kapcsolatos ismeretek gyarapítására irányuló munkát, többek között a „Bauhaus of the Seas Sails” konzorciummal²⁷ folytatott együttműködés keretében.

A Bizottság a Youth4Ocean Fórumra támaszkodva létre fogja hozni az **uniós óceánügyi ifjúsági nagyköveti és generációközi hálózatot**, hogy Unió-szerte és világszinten is bevonja

²⁶ Megfelelő kapcsolatok és összhang biztosítása a vízügyi rezilienciára vonatkozó kutatási és innovációs stratégiával.

²⁷ <https://bauhaus-seas.eu/>.

az óceánok fenntarthatóságával foglalkozó fiatal szakembereket és pártfogókat. Az óceánokkal foglalkozó pályakezdő szakemberek karrierfejlesztését támogatni fogja az Atlanti-óceán egészére kiterjedő kutatási és innovációs szövetség új, **generációközi kék programja**. A Bizottság a jövőben **éves ifjúsáspolitikai párbeszédet** tart, ezzel biztosítva, hogy a fiatalok véleménye ténylegesen beépüljön a szakpolitikai döntéshozatalba.

Az EU4Ocean koalíció keretében megvalósuló **új gyakornoki program** gyakorlati tapasztalatot fog biztosítani a fiataloknak a versenyképes és fenntartható kék gazdasághoz hozzájáruló munkakörökben. Ez nemcsak a jövőbeli karrierjükhöz szükséges készségekkel fogja felvértezni a fiatalokat, hanem az óceánokkal kapcsolatos ismeretek és a magánszektor közötti kapcsolatot is meg fogja erősíteni. Különös hangsúly kerül majd arra, hogy a nők és más alulreprezentált csoportok aktív és érdemi szerepet vállaljanak óceánügyi tevékenységekben.

Kiemelt intézkedések:

- az uniós óceánmegfigyelési kezdeményezés és a „European Digital Twin Ocean” útnak indítása 2030-ig a fenntartható fejlődést szolgáló óceántudomány évtizedéhez való hozzájárulásként,
- európai óceánkutatási és -innovációs stratégia,
- uniós óceánügyi ifjúsági és generációközi nagykövetségi hálózat létrehozása.

6. A tengeri biztonság és védelem mint alapfeltétel

A fenyegetések – többek között a tenger alatti infrastruktúra elleni támadások, a kiberfenyegetések, a követelményeknek nem megfelelő hajók és az árnyékflotta jelentette kockázatok és a tengeri térségekért zajló stratégiai verseny – egyre összetettebbé válása olyan összehangolt, technológiavezérelt és időtálló reagálást tesz szükségessé, amely a külső és a belső, valamint a katonai és a polgári dimenzióra is kiterjed. A Balti-tenger kifejezetten olyan térség, ahol az árnyékflotta akut kockázatot jelent a környezetre az olajszennyezés, a tengeri biztonságot és védelmet fenyegető veszélyek, a nemzetközi kereskedelem és a tengerjog megsértése miatt.

Az európai tengeri védelmi stratégia és annak cselekvési terve keretet biztosít az EU számára tengeri érdekeinek védelmezéséhez, polgárainak és területének védelméhez, valamint értékeinek és gazdaságának előmozdításához. A stratégia és a cselekvési terv megerősíti a szabályokon alapuló nemzetközi rendet, és ezáltal biztosítja a nemzetközi jogi eszközöknek – különösen az Egyesült Nemzetek Tengerjogi Egyezményének (UNCLOS) – való maradéktalan megfelelést.

E prioritások mentén, valamint összhangban a kábelbiztonságról szóló közös közleménnyel és a „ProtectEU: Európai belső biztonsági stratégia” című közös közleménnyel²⁸, és „Az európai védelemről – Készenlét 2030” című fehér könyvvel összhangban arra kell helyezniük a hangsúlyt, hogy megszilárdítsuk a haditengerészeti és parti őrési együttműködést, többek között a tengeri helyzetismeretet fokozó többcélú tengeri műveletekkel, a tengeri

²⁸ [Közlemény a ProtectEU-ról: Európai belső biztonsági stratégia.](#)

csúcstechnológiába való beruházással, a kritikus infrastruktúra védelmének és a katonai mobilitásnak a megerősítésével, a haditengerészeti védelmi képességek bővítésével, valamint az európai jelenlét és partnerségek globális megszilárdításával.

6.1. Az uniós parti őrségi és haditengerészeti együttműködés, valamint a tengeri határbiztonság megerősítése

A Bizottság folytatja a parti őrségek közötti együttműködés előmozdítását oly módon, hogy az európai parti őrségi feladatokkal foglalkozó fórumhoz és a földközi-tengeri parti őrségi feladatokkal foglalkozó fórumhoz hasonló sikeres modelleket kiterjeszti például a Fekete-tenger területére. A beruházási tevékenység elsősorban egy olyan **kísérleti jellegű, pilóta nélküli európai légitámaszpont-flottára (UxV)** irányul, amelybe valós idejű tengeri monitoring céljából mesterséges intelligenciát és fejlett érzékelőket integrálnak a Frontex, az EMSA és az EFCA támogatásával. Ez javítja a felderítést és a reagálást, kiegészíti a NATO kezdeményezéseit, és védi a tenger alatti kritikus infrastruktúrát. A kapacitásépítési és képzési beruházás meg fogja erősíteni a parti őrségek és az ügynökség közötti uniós szintű együttműködést.

6.2. A biztonsági és védelmi technológia fejlesztése

Az EU az EDF-hez, a PESCO-hoz, az EDA-hoz, valamint a javasolt²⁹ SAFE-hez és EDIP-hez hasonló eszközöket fog felhasználni a haditengerészeti erők és a kapcsolódó infrastruktúrák korszerűsítésére, többek között a kommunikációs és hálózatépítési képességek, az érzékelők, a technológiai K+F, a hírszerzési, megfigyelési és felderítési eszközök közös beszerzése, valamint a regionális információfúziós központok 2025-től kezdődő létrehozása területén. Az EBB elkötelezett amellett, hogy segítse az ipar élénkítését, többek között azáltal, hogy támogatja a tengeri technológiákat, és magántőkét mozgósít a biztonságorientált innovációhoz.

Az **új európai tengeri helyzetismereti kezdeményezés** (többek között a fent javasolt, kísérleti jellegű, pilóta nélküli európai flotta) össze fogja kapcsolni az érzékelőket, a pilóta nélküli rendszereket és a felderítő repülőgépeket egy integrált felügyeleti hálózat kialakítása érdekében. Az erősebb tengeri helyzetismeret elengedhetetlen a fenyegetések kezeléséhez és a vészhelyzetek elhárításának támogatásához. A kritikus tengeri infrastruktúrát érintő közelmúltbeli incidensek rávilágítanak arra, hogy tengermedencék szerinti regionális megközelítésen alapuló, zökkenőmentes együttműködésre van szükség.

A Bizottság valamennyi érintett nemzeti és uniós tengerészeti hatóságot és ügynökséget határozottan arra ösztönöz, hogy a regionális integráció előmozdítása érdekében a tengermedencéket figyelembe vevő megközelítés alkalmazásával csatlakozzon a közös információmegosztási környezethez (CISE). A Bizottság – a tengeri fenyegetések változó jellegét felismerve – elköteleződött amellett, hogy lehetővé teszi a minősített adatoknak a CISE keretén belüli cseréjét, és ösztönzi azok összekapcsolását a Frontex által működtetett, EUROSUR elnevezésű információcsere-kerettel, valamint lehetővé teszi annak a – tagállami haditengerészeti erők közötti biztonságos kommunikációt elősegítő – tengerfelügyeleti hálózattal (MARSUR) való interoperabilitását. Ez meg fogja erősíteni a polgári-katonai kapcsolódási pontokat, javítani fogja a közös helyzetismeretet, valamint a fenyegetésekre való gyorsabb és összehangolt reagálást tesz lehetővé a tengeri szintéren. A Bizottság támogatni fogja a tengeri helyzetismerettel kapcsolatban tett erőfeszítéseket a világúrtól a tengerfenéig

²⁹ E közlemény elfogadásakor folyamatban volt a javaslatok elfogadása.

terjedő, közel valós idejű, a NATO-val megosztható, elismert tengeri helyzetkép kifejlesztése érdekében.

6.3. A kritikus tengeri infrastruktúra védelme

A felügyelet mellett a kiberbiztonság és az informatikai rendszerek rezilienciája is kiemelt terület lesz. Mivel a globális adatáramlás 99 %-a tenger alatti kábeleken keresztül történik, elengedhetetlen lesz a digitális infrastruktúra kiberfenyegetésekkel szembeni biztonságossá tétele, különösen a balti-tengeri térségben, ahol a kritikus infrastruktúrák biztonsága még nagyobb veszélynek van kitéve.

Ennek egyik központi eleme a kábelbiztonságra vonatkozó uniós cselekvési tervnek³⁰ a hamarosan bevezetendő tengeripari stratégiával összhangban történő végrehajtása, ami javítani fogja a felügyeleti, elrettentési és reagálási mechanizmusokat. A tengeri és tenger alatti infrastruktúra biztonsága szempontjából előnyös lenne a fenyegetés-felderítési kapacitások megerősítése és a tengermedencénként egységesebb valós idejű helyzetkép kialakítása. A Bizottság támogatja az integrált felügyeleti mechanizmust képező, tengermedencénként egy-egy önkéntes regionális kábelközpont létrehozását, amely mechanizmus keretében a tagállamok megállapodnának a felderítés fokozására irányuló regionális szintű együttműködésről. E tekintetben a Balti-tenger alatti infrastruktúra védelmére vonatkozó balti-tengeri/északi-tengeri egyetértési megállapodás a balti-tengeri kritikus infrastruktúrák biztonságával kapcsolatos szorosabb regionális együttműködés ígéretes módja.

Az uniós vizekben található, fel nem robbant hadianyag-maradványok veszélyeztetik az ökoszisztémákat és az infrastruktúrát. **A fel nem robbant hadianyag-maradványok eltávolítására irányuló, a Balti- és az Északi-tengertől a Fekete-tengerig terjedő összehangolt stratégia fejlett felderítési és ártalmatlanítási technológiákat fog alkalmazni.** A Helsinki Bizottsággal (HELCOM) és más regionális testületekkel létesített partnerségek javítani fogják a végrehajtást.

6.4. Az uniós haditengerészeti műveletek és a globális partnerségek megerősítése

Az EU a közös biztonság- és védelempolitika keretében meg fogja erősíteni haditengerészeti műveleteit, külön hangsúlyt helyezve a tengeri helyzetismeretre és a kritikus infrastruktúrák védelmére. Az uniós vizeken való folyamatos haditengerészeti jelenlét döntő fontosságú lesz a jogellenes tevékenységektől való elrettentéshez.

Az Északi-sarkvidék egyre inkább ki van téve geopolitikai versengésnek, ráadásul környezeti, gazdasági és biztonsági szempontból létfontosságú az EU számára. Az éghajlatváltozás új tengeri útvonalakat nyit meg, valamint fokozza az erőforrásokért folytatott versenyt, a környezetkárosodás és az EU biztonságát érő hibrid fenyegetések kockázatát. Amint azt az Északi-sarkvidékre vonatkozó uniós szakpolitika is kiemeli, az Unió elkötelezett annak biztosítása mellett, hogy az Északi-sarkvidék a béke, az alacsony feszültség és a fenntartható együttműködés térsége maradjon. Az Északi-sarkvidék rezilienciájának kialakítása igazodik az éghajlatváltozással, a biztonsággal és a többoldalú együttműködéssel kapcsolatos uniós prioritásokhoz.

³⁰ [A kábelbiztonságra vonatkozó uniós cselekvési terv.](#)

Az EU továbbá törekedni fog az északi tagállamokkal és a hasonlóan gondolkodó északi-sarkvidéki államokkal folytatott operatív együttműködés megerősítésére, különösen a tengerfelügyelet, a kutatás-mentés és a kritikus tengeri infrastruktúra védelme területén.

Kiemelt intézkedések:

- a fel nem robbant hadianyag-maradványokra vonatkozó átfogó stratégia a felderítési és ártalmatlanítási csúcstechnológiák integrálása érdekében,
- szorosabb együttműködés kialakítása az EU, az északi-sarkvidéki tagállamok és a hasonlóan gondolkodó északi-sarkvidéki államok között,
- a legkorszerűbb rendszerekkel és technológiákkal felszerelt (felszíni, víz alatti és világűrbe telepített) pilóta nélküli európai légitársaság-flottára (UxV) irányuló kísérleti projekt,
- az együttműködés megerősítése az észak-afrikai és közel-keleti partnerországokkal a stratégiai és átfogó partnerségek keretében.

7. Nemzetközi óceánpolitikai irányítás és megerősített óceándiplomácia

Az európai óceándiplomácia, amely szerves része az uniós zöld diplomáciai erőfeszítéseknek, és támogatja a globális kötelezettségvállalások végrehajtását – különösen az ENSZ fenntartható fejlődési céljaival összefüggésben –, fokozni fogja az óceánok védelmére, valamint az uniós óceánügyi érdekek és értékek védelmezésére és előmozdítására tett intézkedéseket, miközben hatékony, óceánokkal kapcsolatos politikai, gazdasági, kulturális és tudományos kapcsolatokat épít ki az országokkal, a nemzetekkel és az érintett szervezetekkel. Az **erősebb nemzetközi partnerségek**, valamint a többoldalú diplomácia és eredmények előmozdítása fontosabb, mint valaha. Ezek a partnerségek szükségesek a tengeri erőforrások hatékony védelméhez és kezeléséhez, különösen a halászat területén, ahol a jobb és méltányosabb, egyenlő nemzetközi versenyfeltételek megteremtésére irányuló erőfeszítések **az uniós halászathoz és a globális fenntarthatósághoz egyaránt hozzá fognak járulni**³¹.

7.1. A nemzetközi óceánpolitikai irányítás megszilárdítása

Az EU elköteleződött a nemzetközi jog, különösen az Egyesült Nemzetek Tengerjogi Egyezményének (UNCLOS) támogatása, valamint **a szabályokon alapuló többoldalú rend** fenntartása mellett, amely eredményes nemzetközi irányítás megszervezésével valamennyi nemzet és nép javát szolgálja. Az EU élni fog diplomáciai befolyásával arra alapozva, hogy nagy kiterjedésű az összesített kizárólagos gazdasági övezete, a tengeri eredetű élelmiszerek jelentős piaca, és elkötelezett a fenntarthatóság mellett.

Az EU – a globális együttműködés szükségességét felismerve – arra fog törekedni, hogy az óceánpolitikai irányítás kiemelt helyre kerüljön a nemzetközi menetrendekben, ezáltal összehangolja a nemzetközi jogi kereteket és előmozdítja a partnerségeket.

³¹ A fentieket és az e fejezetben az EU-ra való egyéb hivatkozásokat illetően lásd a nemzetközi óceánpolitikai irányításról szóló, 2022. december 13-i 15973/22 tanácsi következtetéseket.

A Bizottság prioritásként fogja kezelni és bővíteni fogja a következő kulcsfontosságú intézkedéseket:

- a **BBNJ-megállapodás**³² gyors ratifikálása, mielőbbi hatálybalépésének előmozdítása, végrehajtásának támogatása és a nyílt tengerek fenntartható irányításának biztosítása,
- a **műanyagokról szóló, ambiciózus globális szerződés** az óceánszennyezés visszaszorítása érdekében, valamint olyan megbízható partnerré és vezetővé válás, amely együttműködik más felekkel, és a lehető leghamarabb lezárja a szerződéssel kapcsolatos tárgyalásokat.

Az EU-nak minden diplomáciai befolyását és tájékoztatási kapacitását fel kell használnia ahhoz, hogy segítsen tető alá hozni a **Déli-óceánon található három hatalmas védett tengeri terület** kijelöléséről szóló megállapodást, amely legjobb megoldást jelenti az Antarktisz egyedülálló és érintetlen tengeri ökoszisztémáinak és biológiai sokféleségének megőrzésére. Ezen túlmenően az EU 2030-ig előmozdítja a nyílt tengerek 30 %-ának védelmét. A BBNJ-megállapodásnak való megfelelés biztosítása érdekében az EU-ban jelenleg folyamatban van a megállapodás uniós jogba való átültetése³³.

A Bizottság kitarat a **mélytengeri bányászattal kapcsolatos elővigyázatos álláspontja** mellett, hangsúlyozva, hogy több kutatásra van szükség annak lehetséges környezeti, biodiverzitási és társadalmi-gazdasági hatásaival kapcsolatban. Amíg nem áll rendelkezésre elegendő tudományos bizonyíték annak megerősítésére, hogy a mélytengeri bányászat nem jelent fenyegetést a tengeri ökoszisztémákra, a Bizottság elővigyázatosági szünetet kér, és felszólítja a Tanácsot, hogy erősítse meg ezt a megközelítést. A Bizottság szabályokon alapuló megközelítést fog szorgalmazni a Nemzetközi Tengerfenék Hatóságnál (ISA).

A **Bizottság elköteleződött az elővigyázatosság elve** és annak szükségessége **mellett**, hogy megfelelő tudományos alapot kell biztosítani az ilyen tevékenységek megindolásához, és kellőképpen figyelembe kell venni a kapcsolódó kockázatokat és hatásokat, mielőtt az éghajlatváltozás mérséklése érdekében a tengeri környezetbe beavatkozó, kialakulóban lévő technológiák – például **tengeri** geomérnöki és szén-dioxid-eltávolítási technológiák – fejlesztésére kerülne sor³⁴.

Az EU szorgalmazza egy, az **óceánok fenntarthatóságát szolgáló nemzetközi platform (IPOS)** létrehozását, amelynek célja a tudomány és a szakpolitika közötti kapcsolat javítása³⁵. Az IPOS ösztönözni fogja a tényeken alapuló döntéshozatalt, ezáltal meg fogja erősíteni az óceánrendszerek globális ismeretét és megértését a hatékonyabb védelem és a fenntarthatóbb gazdálkodás lehetővé tétele érdekében. A Bizottság a fokozottabb tudományos együttműködésre irányuló kezdeményezéseket, például az **Atlanti-óceán egészére kiterjedő kutatási és innovációs szövetséget (AAORIA)** is támogatja.

A Bizottság ezenkívül a következő intézkedéseket hajtja végre:

³² [A nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokfélesége.](#)

³³ Vö.: a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségének megőrzéséről és fenntartható hasznosításáról szóló irányelvre irányuló javaslat, COM(2025) 173 final, 2025.4.24.

³⁴ Közös közlemény az EU nemzetközi óceánpolitikai irányítási menetrendjéről, [JOIN\(2022\) 28 final.](#)

³⁵ Lásd a 31. lábjegyzetet.

- A **Bizottság** jelenleg vizsgálja, hogy miként javítható az autonóm vámkontingens-rendszer keretében **importált halászati és akvakultúra-termékek fenntarthatósága**.
- A **tengeri teknősök véletlenszerű kifogásának csökkentése érdekében** a Bizottság 2026-ban olyan előírásokat szándékozik elfogadni, amelyek az uniós flotta által az Atlanti-óceán nyugati részén és az Indiai-óceánon folytatott trópusigarnéla-halászatban használandó, a teknősök kiszabadulását lehetővé tévő eszközre vonatkoznak. Mielőtt további lépéseket tenne belső vagy nemzetközi szinten, a Bizottság értékelni fogja ezeknek az új előírásoknak a hatékonyságát.
- A Bizottság továbbá törekedni fog olyan **nemzetközi jogi eszközök megerősítésére és teljes körű végrehajtására**, mint a káros halászati támogatások tilalmáról szóló WTO-megállapodás, a tengerészekre és halászokra vonatkozó ILO-egyezmények, valamint a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (IMO) keretében létrehozott haláshajó-biztonsági előírások.
- A Bizottság a halászat területén fokozni fogja az **„olcsó lobogókkal” kapcsolatos kihívások kezelésére** tett erőfeszítéseket, biztosítva a haláshajó-tulajdonosi struktúrák átláthatóságát annak érdekében, hogy felelősségre vonhatók legyenek azok, akik jogellenes gyakorlatokat folytatnak a tengerhasznosítási ágazatokban, többek között a halászat és a környezetgazdálkodás területén. Ez egy folyamatban lévő tanulmány eredményein fog alapulni.
- A **regionális halászati gazdálkodási szervezeteken** belül az EU aktívan vezeti és támogatja a halászati gazdálkodás **szigorú fenntarthatósági normáinak betartását**, különösen a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászati tevékenységek elleni küzdelem esetében.
- A fenntartható halászatra és az óceánpolitikai irányításra vonatkozó következetes uniós megközelítéshez való hozzájárulás érdekében a Bizottság javaslatot fog tenni a **fenntartható halászati partnerségi megállapodások új generációjára**, amelyek igazodni fognak az EU tágabb regionális stratégiáihoz és prioritásaihoz, különösen Afrika és az indiai–csendes-óceáni térség esetében.
- Az Európai Parlament és a Tanács ideiglenes politikai megállapodásra jutott az 1026/2012/EU rendelet Bizottság által javasolt módosításáról, amely a **nem fenntartható halászati gyakorlatok kezelését** célozza. Ez az EU azon kötelezettségvállalását tükrözi, hogy elősegíti a harmadik országokkal folytatott közös halállomány-gazdálkodási együttműködést, miközben kihasználja piaci erejét a fenntartható halászat előmozdítására.

Az EU – a harmadik országokkal folytatott párbeszédre, valamint a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat vonatkozásában alkalmazott „lapkiosztási rendszerre” alapozva – továbbra is példát mutat azzal, hogy **zéró toleranciát alkalmaz a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászattal szemben**³⁶. Ki fogja használni különösen az uniós fogási tanúsítási rendszerben (CATCH) rejlő lehetőségeket, amelynek az a célja, hogy megvédje az uniós piacot a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatból származó termékektől.

A **CATCH** 2026 januárjától kötelezővé váló **digitalizálása (IT CATCH)** a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni globális küzdelem részét képező kiemelt uniós

³⁶ Lásd a 31. lábjegyzetet.

kezdeményezés. Az uniós tagállamok ennek eredményeként szigorítani és harmonizálni fogják importellenőrzéseiket és az európai piacon forgalomba hozott halászati termékek jogszerűségének biztosítását célzó intézkedéseiket. Különös figyelmet kell fordítani a legkülső régiókra, amelyek ki vannak téve a szomszédos harmadik országok által folytatott tisztességtelen versenynek és jogellenes halászatnak.

Az EU továbbra is szorgalmazza a kikötő szerinti államok intézkedéseiről szóló megállapodás megerősítését és végrehajtását, valamint az **aktualizált halászati ellenőrzési szabályok** globális szintű végrehajtásának előmozdítását³⁷.

A Bizottság 2026-ban **az uniós halászat külső tevékenységének új stratégiai megközelítéséről szóló közleményt** fog kidolgozni, amelyben vázlatosan ismertetni fogja ezeket **az uniós erőfeszítéseket**. A megközelítés célja az, hogy megszüntesse a globális halászati irányítás hiányosságait és megerősítse az EU fenntartható óceángazdálkodás melletti elköteleződését.

7.2. Célravezető stratégiai óceándiplomácia

Az EU jelentős óceándiplomáciai szereplő, amely az Unió és az uniós tagállamok érdekeit képviseli. Az óceáni erőforrások – különösen a halászati erőforrások – fenntartható irányításának biztosítása megerősített együttműködést tesz szükségessé az EU, a harmadik országok és a globális szereplők között. Az EU kétoldalú kötelezettségvállalásainak és stratégiai kezdeményezéseinek például a földközi-tengeri és a fekete-tengeri, az északi-sarkvidéki, az afrikai és az indiai–csendes-óceáni térségben lévő partnerekkel kialakított rendszere hozzá fog járulni az óceánpolitikai irányítás és a fenntartható kék gazdasági fejlődés világszintű előmozdításához. A globális szintű klímadiplomáciában való részvétel elengedhetetlen az óceánok egészségének helyreállításához. A COP-folyamat keretében folytatott tárgyalások során különösen a fejlődő kis szigetállamok számítanak közeli szövetségeseinknek, mivel ezeket a szigetállamokat közvetlenül érintik az éghajlatváltozás hatásai.

A Bizottság a következő kiemelt intézkedéseket fogja előterjeszteni:

- **A Bizottság a tengeriterület-alapú megközelítést fog elfogadni**, hogy olyan tényleges hatások és szinergiák alakuljanak ki, amelyek a partnerországokban előmozdítják a fenntartható óceánpolitikai irányítást, óceánvédelmet és a fenntartható gazdasági fejlődést. Meg fogja határozni a védelemben részesítendő kulcsfontosságú területeket, fel fogja térképezni az érdekelt feleket és teljes mértékben figyelembe fogja venni a partnerországokat érintő tevékenységeket, valamint foglalkozni fog a rendszerszintű kölcsönhatásokkal.
- A Bizottság további kitűzött célja, hogy megerősítse az **EU–Afrika partnerség** melletti elköteleződését azáltal, hogy újólal megerősíti a fenntartható kék gazdaság terén folytatott együttműködésünket, amely nélkülözhetetlen szerepe van a gazdaságban, az élelmiszerbiztonságban, a táplálkozásban, valamint mindkét kontinens fenntartható fejlődésében.

Az EU igénybe fogja venni diplomáciai csatornáit ahhoz, hogy az óceánokkal kapcsolatos kérdéseket keresztülvigye a nemzetközi politikai menetrendeken, a G7-eket és a G20-akat is

³⁷ Lásd a 31. lábjegyzetet.

ideértve. Az EU ismételten kinyilvánítja, hogy határozottan elkötelezett az éves óceán- és éghajlat-politikai párbeszéd mellett, amelyre az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye Feleinek Konferenciája adott felhatalmazást annak érdekében, hogy mind az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményén, mind a Párizsi Megállapodáson belül is előmozdítsa az óceán- és az éghajlat-politikával kapcsolatos kérdéseket, többek között tekintettel a nemzetileg meghatározott hozzájárulások új generációjára és a következő globális értékelésre.

Az európai óceán-diplomácia elő fogja mozdítani a halászati gazdálkodással kapcsolatos **nemzetközi irányítási normák** betartását, ugyanakkor segítséget fog nyújtani a fejlődő országoknak a kulcsfontosságú nemzetközi megállapodások megerősítésében és végrehajtásában, a biológiai sokféleség védelmében, a halászhajók lajstromozásában és a fenntartható fejlődési célok – és különösen a 14. fenntartható fejlődési cél – teljesítésében. Az EU a Global Gateway-hez hasonló stratégiák keretében továbbra is támogatni fogja a partnerországok fenntartható társadalmi-gazdasági növekedését, biztosítva, hogy a halászat, az akvakultúra és az óceánokkal kapcsolatos egyéb tevékenységek világszerte hozzájáruljanak a fenntartható fejlődéshez és a kapacitásépítéshez. Az óceánügyi paktum szerinti és az EBB csoport által támogatott uniós célkitűzések támogatása érdekében a Global Gateway jelenleg az óceánpolitikai irányítás, a fenntartható kék gazdaság és az éghajlat-politika kezelésére irányuló, partnerországokon belüli célzott beruházások előmozdításához használatos. Ezek keretébe tartozik többek között a tengeri szállítás dekarbonizációját előmozdítására irányuló, a zöld hajózási folyosók támogatását célzó kiemelt kezdeményezés, valamint az a kezdeményezés, amely a Sargassum-moszat térnyeréséből lehetőséget kíván teremteni a tengerparti közösségeken belüli körforgásos innovációra és fenntartható növekedésre.

Az EU és a tagállamai – amellet, hogy világviszonylatban a legjelentősebb adományozók – a nyílt tengerek tekintetében is a legjelentősebb adományozók. Az EU üdvözli azokat az eredményeket, amelyek a Biológiai Sokféleség Egyezmény Feleinek Konferenciája keretében a biológiai sokféleség védelméhez szükséges források mozgósítása, a künming-montreali globális biodiverzitás-megőrzési keretstratégia (KMGBF) cselekvési céljainak elérése, valamint a biológiai sokféleséget – többek között az óceánokat – érintő globális finanszírozási hiány megszüntetése terén sikerült elérni.

Kiemelt intézkedések:

- az uniós halászattal összefüggő külső tevékenység új stratégiai megközelítéséről szóló közlemény elkészítése, és többek között a fenntartható halászati partnerségi megállapodások új generációjának létrehozása,
- a halállományok megőrzésére irányuló, a nem fenntartható halászatot lehetővé tevő országok esetében alkalmazandó egyes intézkedésekről szóló 1026/2012/EU rendelet módosításának elfogadása és hatályba léptetése,
- a BBNJ-megállapodás mielőbbi megerősítése és végrehajtása, valamint a világóceánra vonatkozó programhoz nyújtandó 40 millió EUR összegű hozzájárulással a végrehajtás támogatása a fejlődő országokban,
- a káros halászati támogatások tilalmáról szóló WTO-megállapodás 1. szakaszának hatálybalépése és végrehajtása, valamint a túlhalászt és a többletkapacitást ösztönző támogatások szabályozását célzó, fennmaradó kiegészítő szabályokkal kapcsolatban a 2. szakaszban folytatott tárgyalások lezárása,

- a digitalizált uniós fogási tanúsítási rendszer (IT CATCH) kötelező használata 2026 januárjától az uniós lapkiosztási rendszer kiegészítéséhez a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni hatékonyabb küzdelem érdekében,
- az óceánok fenntarthatóságát szolgáló nemzetközi platform kísérleti alkalmazása,
- kiállítás a Déli-óceánon létesítendő védett övezetek mellett.

8. Következő lépések

Az éghajlatváltozás felgyorsulásával, a biológiai sokféleség csökkenésével, szennyezéssel, valamint geopolitikai feszültségekkel jellemzett, bolygónkat érintő hármas válsággal szemben az EU-nak határozottan fel kell lépnie óceánjaink védelme jövőbeli hasznosításuk védelme érdekében. Az EU a rendelkezésére álló eszközök és partnerségek teljes skálájának mozgósításával példát mutathat egy reziliensebb, fenntarthatóbb módon hasznosított és biztonságosabb óceáni térség létrehozásában.

Az óceánügyi paktum egy stratégiai és összehangolt választ vázol fel. Az óceánok egészségére, a fenntarthatóságra és a jólétre vonatkozó egységes jövőkép keretében egyesíti az irányítási reformokat, az innovációt, a beruházásokat és a nemzetközi diplomáciát.

Ez a paktum nem csupán ütemterv – cselekvésre és felelősségvállalásra szólít fel. Együtt biztosítani fogjuk, hogy az óceánok a Föld éghajlat-szabályozóiként és szövetségeseiként szerepet játszanak az éghajlatváltozás elleni küzdelemben, valamint a – bolygónk természeti kincseit, gazdaságunk motorját és a következő generációk közös örökségét jelentő – biológiai sokféleség és élőhelyek védelmében.

A Bizottság konkrét eredmények elérése érdekében a jövőben együttműködést folytat a többi uniós intézménnyel, a tagállamokkal, az érdekelt felekkel és a nemzetközi partnerekkel.

Melléklet: Óceánokkal kapcsolatos célok az uniós jogszabályokban és szakpolitikában³⁸

Célkitűzés	Kötelező erejű/ törekvésként megfogalmazott	Forrás
A tengervizek jó környezeti állapotának elérése 2020-ig. A tagállamoknak nemzeti tengervédelmi stratégiákat kell elfogadniuk a jó környezeti állapot elérése vagy fenntartása érdekében. Az ökoszisztéma-alapú megközelítés bevezetése az EU tengeri környezetének kezelésére vonatkozó kötelező elvként.	Kötelező erejű	A tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv
A tengeri biológiai erőforrások védelmének és a rájuk irányuló halászat irányításának biztosítása. A maximális fenntartható hozam (MFH) elérése valamennyi halállomány tekintetében 2020-ig.	Kötelező erejű	A közös halászati politikáról szóló rendelet
2030-ig az uniós tengerek 30 %-ának védelme, amelyek 10 %-át szigorú védelemben kell részesíteni.	Törekvésként megfogalmazott	Biodiverzitási stratégia
A biodiverzitási stratégia támogatása, célként kitűzve a halállományok fenntartható szintre emeléséhez és fenntartható szinten tartásához való hozzájárulást, a halászat tengerfenékre gyakorolt hatásának csökkentését és a halászat érzékeny fajokra gyakorolt hatásainak minimalizálását a védett tengeri területeken folytatott fenékhálászat 2030-ig történő fokozatos megszüntetésével, a szelektivitás javításával, az érzékeny fajok védelmével, a halászati ágazat támogatásával, valamint a kutatás, a végrehajtás, az irányítás és az érdekelt felek bevonásának fokozásával.	Törekvésként megfogalmazott	Uniós cselekvési terv: A tengeri ökoszisztémák védelme és helyreállítása a fenntartható és reziliens halászat érdekében
2030-ig az EU tengeri területeinek legalább 20 %-át, 2050-ig pedig valamennyi rehabilitációra szoruló ökoszisztémát helyre kell állítani. A tagállamoknak 2026 közepéig be kell nyújtaniuk a nemzeti helyreállítási terveket.	Kötelező erejű	A természet helyreállításáról szóló rendelet
2030-ig kb. 111 GW tengeri megújulóenergia-termelési kapacitás, 2050-ig pedig kb. 317 GW telepítése, amelyből 2027-ig 100 MW-nak, a 2030-as évek elejére pedig 1 GW-nak óceánenergia-kapacitásnak kell lennie.	Törekvésként megfogalmazott	„Az EU tengeri megújuló energiára vonatkozó törekvéseinek megvalósítása” című közlemény
A tagállamoknak nem kötelező erejű megállapodást kell kötniük az egyes tengermedencéken belül 2050-ig telepítendő tengeri megújulóenergia-termelésre vonatkozó célokkal kapcsolatos együttműködés érdekében.	Kötelező erejű	TEN-E rendelet

³⁸ A lista kiegészíthető.

2030-ig 88 GW, 2050-ig pedig 360 GW tengeri megújulóenergia-termelési kapacitás telepítése.	Törekvésként megfogalmazott	
Összesített megújulóenergia-cél: 2030-ig legalább 42,5 % (nem kötelező erejű cél: 45 %). A tagállamoknak közzé kell tenniük a tervezett tenderekre vonatkozó információkat, valamint azt, hogy mekkora mennyiségű tengeri megújulóenergia-termelést terveznek elérni.	Kötelező erejű	III. megújulóenergia-irányelv
A klímasemlegesség 2050-ig történő elérését támogató intézkedések – az energetikai átállás beépítése a halászatba és az akvakultúrába, az ÜHG-kibocsátás csökkentése, a fenntarthatóság és az energiahatékonyság javítása, a biológiai sokféleséggel és a szennyezéssel kapcsolatos célokhoz való igazodás, készségek és karrierlehetőségek fejlesztése, kutatási és innovációs beruházás, valamint a nemzetközi együttműködés előmozdítása.	Törekvésként megfogalmazott	Az uniós halászati és akvakultúra-ágazat energetikai átállásáról szóló közlemény
Klímasemlegesség elérése az EU-ban 2050-ig, köztes cél: 2030-ig az ÜHG-kibocsátás legalább 55 %-kal történő csökkentése az 1990-es szinthez képest.	Kötelező erejű	Európai klímarendelet
A tengeri kikötőkben tartózkodó nagyobb tengerjáró konténer- és személyhajók, valamint a belvízi hajók part menti villamosenergia-ellátásának kiépítésére vonatkozó célok.	Kötelező erejű	Az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájáról szóló rendelet
Az európai kikötőkbe befutó, 5 000 bruttó tonnát meghaladó hajók által felhasznált energia éves átlagos ÜHG-intenzitására vonatkozó felső határértékek, lobogótól függetlenül – 2 %-kal történő csökkentés 2025-ig, majd 80 %-kal történő csökkentés 2050-ig. A személy- és konténerhajóknak part menti villamosenergia-ellátást vagy alternatív kibocsátásmentes technológiákat kell használniuk 2030. január 1-jétől az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájáról szóló rendelet 9. cikkének hatálya alá tartozó kikötőkben, 2035. január 1-jétől pedig minden olyan uniós kikötőben, amely part menti villamosenergia-ellátási kapacitást fejleszt.	Kötelező erejű	A „FuelEU Maritime” rendelet
Az újrafeldolgozó létesítményeknek biztosítaniuk kell, hogy a hajók újrafeldolgozása megakadályozza a veszélyes anyagok tengerbe történő kibocsátását, és megfelelően kezelje a hulladékot. Ez szükségessé teszi a veszélyes anyagok jegyzékének létrehozását a tengeri környezetet esetlegesen károsító anyagok kezelése érdekében, valamint a hajó-újrafeldolgozó létesítmények európai jegyzékének létrehozását	Kötelező erejű	A hajók újrafeldolgozásáról szóló rendelet
Egyes egyszer használatos műanyagtermékek, pl. szívószálak és evőeszközök betiltása.	Kötelező erejű	

2025-ig a műanyag palackok 77 %-ának, 2029-ig pedig 90 %-ának begyűjtése.		Az egyszer használatos műanyagokról szóló irányelv
Egyes egyszer használatos műanyagtermékek tagállamok általi felhasználásának 2022-höz viszonyított mennyiségi csökkenése 2026-ig.	Törekvésként megfogalmazott	
Az EU-nak 2030-ig 50 %-kal csökkentenie kell a tengeri műanyag hulladékot és 30 %-kal csökkentenie kell a mikroműanyagok mennyiségét, valamint 50 %-kal csökkentenie kell a tápanyagvesztést, a vegyi növényvédő szerek használatát és kockázatát, a veszélyesebb vegyi növényvédő szerek használatát, valamint a használatok és az akvakultúra esetében használt antimikrobiális szerek értékesítését.	Törekvésként megfogalmazott	Szennyezőanyag-mentességi cselekvési terv
A tagállamoknak létre kell hozniuk a védett területek Natura 2000 hálózatát a legértékesebb természetes élőhelytípusok és a fajok élőhelyeinek Uniószerző történő fenntartása, vagy adott esetben kedvező védettségi állapot melletti helyreállítása érdekében.	Kötelező erejű	Madárvédelmi irányelv
		Élőhelyvédelmi irányelv
A tagállamoknak alkalmazniuk kell vízgyűjtő-gazdálkodási terveiket és intézkedési programjaikat a víztestek védelme, valamint – szükség esetén – helyreállítása érdekében a jó környezeti állapot eléréséhez és az állapotromlás (jó kémiai és ökológiai állapot) megelőzéséhez.	Kötelező erejű	Víz-keretirányelv
A tagállamoknak a nitrátszennyezés szempontjából veszélyeztetett területek kijelölésével, a víztestek nitrátkoncentrációjának nyomon követésével és a helyes mezőgazdasági gyakorlatokra vonatkozó szabályzatok kidolgozásával kell csökkenteniük a mezőgazdaságban használt nitrátok okozta vízszennyezést.	Kötelező erejű	Nitrátirányelv
A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a parti tengereiken, a kizárólagos gazdasági övezeteikben, valamint a Balti-tengeren és az Északi-tengeren kívüli környezetszennyezés-ellenőrzési térségeikben ne használjanak 0,50 tömegszázalékot meghaladó kéntartalmú, tengeri hajózásban használatos tüzelőanyagokat, valamint a kibocsátás-ellenőrzési területeken belül sem, ha e tüzelőanyagok kéntartalma meghaladja a 0,10 tömegszázalékot.	Kötelező erejű	A kéntartalomról szóló irányelv
A tagállamok kötelesek ellenőrizni és értékelni a fürdővizet.	Kötelező erejű	Fürdővíz-minőségi irányelv
A közös halászati politika céljainak elérése a hatékony és átlátható piachoz való hozzájárulással, a szakmai szervezetek, a forgalmazási előírások, a fogyasztói tájékoztatás, a versenyszabályok és a piaci információk szabályozásával.	Kötelező erejű	A közös piacszervezésről szóló rendelet

<p>A tagállamok kötelesek megelőzni, minimálisra csökkenteni és mérsékelni az Unión belül az idegenhonos inváziós fajok szándékos betelepítése és nem szándékos behurcolása, valamint terjedése által a biológiai sokféleségre gyakorolt káros hatást.</p>	<p>Kötelező erejű</p>	<p>Az idegenhonos inváziós fajokról szóló rendelet</p>
<p>Az „Óceánunk és vizeink helyreállítása” elnevezésű uniós küldetés célja az, hogy 2030-ig kutatás és innováció, polgári szerepvállalás és kék beruházások segítségével megvalósuljon óceánjaink és vizeink egészségének védelme és helyreállítása. A küldetés új megközelítése az óceánokat és a vizeket egy entitásként fogja kezelni, és kulcsszerepe lesz a klímasemlegesség elérésében és a természet helyreállításában.</p>	<p>Törekvésként megfogalmazott</p>	<p>Uniós küldetés – Óceánunk és vizeink helyreállítása</p>